Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1029 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՅՈՒՆԻՍ 1887 (Ն. Տ.) 22 ՅՈՒՆԻՍ 1887 1 ՇԵՒՎԱԼ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌ Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-Խան
غلطه‌ده نورادونغیان خاننده
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան 160
» Վեցամսեայ » 80
» Եռամսեայ » 40
Գաւառաց եւ օտարաց
Թղթատարով տարեկան » 240
Գաւառաց համար եւ օտարաց
Թղթատարով վեցամսեայ » 120
Օտար երկիրներ տարեկան Ֆրանք 58
» Վեցամսեայ 26
Դուրս երկրներէ լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Co stantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

Ազգային Հիւանդանոցի վերաշինութեան նախնական աշխատութիւնք քիչ քիչ յառաջ կը տարուին։

Վեց-եօթը ճարտարապետներ մէկ մէկ տեսակ յատակագծեր շինած են, որոց մէջէն Հոգաբարձութիւն և Վարչութիւն ունին ընտրել։ Նոր Հիւանդանոցի համար քառակուսի յատակաձեւը վերջնապէս ի բաց թողուեցաւ, և առաւել առողջապահիկ ձեւեր ընդունուեցան։ Հայ երեւելեաց մէջ հանգանակութեան գործին յառաջդիմութեան նկատմամբ նոր բան մը չիմացանք դժբախտաբար, կ'երեւի թէ Գառ. Հոգաբարձութիւնը վերաշինութեան պիտի ձեռնարկէ այն ապահովութեամբ թէ, քանի որ նոր շէնքը բարձրանայ, երեւելի և աներեւոյթ բարերարներու յօժարութիւն պիտի գայ առատաձեռնօրէն մասնակցելու շինութեան ծախուց։ Մեզ կը մնայ մաղթել միայն որ Հոգաբարձութեան այս մարդասիրական յոյսը լիակատար յաջողութեամբ պսակուի։

Արդէն Հոգաբարձութիւնը շատ մը նկատմամբք բախտաւոր եղած է, և պէտք է մաղթել որ վերաշինութեան ծանր գործին մէջ ևս՝ որուն անձնուիրապէս ձեռնարկած է՝ նոյն բախտն ու յաջողութիւնն ունենայ զոր գտաւ Հիւանդանոցի [illegible] մատակարարութեան մէջ։ Հոգաբարձութեան քառամեայ երկրորդ շրջանին հաշիւները, զորս այս օրերս Տնտեսական Խորհուրդը վաւերացուց «կատարեալ գոհունակութեամբ», ի հանդէս կը բերեն մատակարարութեան բախտաւոր վիճակ մը, որոյ նմանը, կարելի է ըսել պատմական ստուգութեամբ, Հիւանդանոցը չէր վայելած յորէ անտի իւր հիմնարկութեան։

Վերաշինութեան ի նախատեսութիւն, Հիւանդանոցին մէջ նոր պատսպարեալներու ընդունելութիւնը դադրած է, ի բաց առեալ հիւանդներ ու խելագարներ։ Ս. Յակոբայ Վանքին սենեակները կը պատրաստուին, ուր պիտի փոխադրուին Հիւանդանոցի պատսպարեալք մաս առ մաս, քանի որ հին շէնքը մաս առ մաս վար առնուելով, նոր շէնքին այլ և այլ յարկերը շինուին հետզհետէ։ Երբ շինութիւնն սկսի, Որբանոցի տղայք պիտի ճամբուին, և միայն պիտի պահուին անոք և անպաշտպան որբերն որք մէկու մը չեն կրնար յանձնուիլ։ Նոր Հիւանդանոցին շինութիւնն երկու տարւոյ չափ պիտի տեւէ, և տղայք և այլ պատսպարեալք, նոր կանոնադրութեան մը համաձայն, ժամանակ [illegible] պիտի ընտրուին և ընդունուին նոր շէնքին մէջ։

Նոր Հիւանդանոցն անշուշտ նոր կանոնադրութեամբ մը պիտի բացուի։ Արդէ Հիւանդանոցը, Ղազէզ Ամիրային օրէն ի վեր, հաստատեալ կանոնադրութիւն մը չէ ունեցած։ Այլ և այլ Վարչութիւնք ու Հոգաբարձութիւնք, օրուան պարագայից համեմատ, մէկ մէկ կանոնագրեր շինած են, բայց անոնց ո՛չ մին հաստատուած է տեւականապէս։ Հետեւանքն այն եղած է որ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ այլ և այլ տեսակ պատսպարելոց ընդունելութիւնն, ստացած խնամոց աստիճանն և արձակումը կը տնօրինուին օրուան Հոգաբարձութեանց և Ներքին Տնօրէնին խղճին ու դատողութեան համեմատ, և ո՛չ թէ հաստատեալ կանոններու համեմատ։ Մասամբ ա՛յս է պատճառն որ Հիւանդանոցին մէջ տարի մը 700 է աւելի և ուրիշ տարի մը 400 է պակաս անձինք խնամուած են, և գլխաւորապէս ա՛յս է պատճառն որ Հիւանդանոցը վաղանցիկ բարօրութեան ու ծայրագոյն խեղճութեան ամեն տեսակ երեւակայելի հանգամանքներ անցուցած է արագ յաջորդութեամբ, և առաւելապէս անհաստատ, յարափոփոխ և բարւոքման անընդունակ վիճակ մ'ունեցած է։

Հիւանդանոցի նոր կանոնադրութեան մէջ անշուշտ վերջնապէս պիտի սահմանուի թէ ազգային գթութեան սոյն յարկը պէ՞տք է միմիայն ունենայ վարժարան մը, և ինչ տեսակ վարժարան։ Սահմանադրութիւնը պարտ կը դնէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեանց վրայ՝ իրենց խնամոց յանձնեալ որբ տղայքը դաստիարակել, հիմնական դրամադրութիւն մ'է այս, որ յոյժ տարբեր կիրառութիւններ ունեցած է. Հիւանդանոցն երբեմն ունեցած է Ազգին կրթական ամենաբարձր հաստատութիւնը Ճեմարան անուամբ, և մինչեւ 350 աշակերտներով, երբեմն ալ պարզ Նախակրթարան՝ 100 աշակերտներով միայն։ Փորձառութիւնը ցուցած է թէ Հիւանդանոցը չի կրնար պահել ուսումնարան մը բայց եթէ ի վնաս միւս յարկերուն, որք աւելի էական են Հիւանդանոցի նպատակին համար։ Ազգն իւր որբերուն միջնակարգ և բարձր կրթութիւն կրնայ և պարտի տալ ուրիշ յարկերու տակ. բայց Հիւանդանոցի թէ՛ նպատակին հակառակ է և թէ նիւթական կարողութենէն վեր է միջնակարգ կանոնաւոր վարժարան մ'ունենալ։

Այս հաստատեալ իրողութիւն ծնունդ կուտայ կարեւոր խորհրդի մը։

Կը յիշուի թէ, Ազգ. Վարչութեան որոշմամբ, Սովելոց հաշուէն մնացեալ դրամագլխին շահն, երբ տարեկան 1,200 ոսկւոյ հասնի, պիտի գործածուի Ազգային Արուեստանոցի մը հաստատման։ Սովելոց Յանձնաժողովը, քանի մը անդամներու յաւելմամբ, եղած է Արուեստանոցի Խնամակալութիւն մը։

1,200 ոսկին թերեւս բաւէ Արուեստանոցի մը պահպանման։ Բայց եթէ Արուեստանոցի մը շինութեան ծախքն ևս Սովելոց դրամագլխէն առնուի, անկարելի է որ այդ դրամագլուխն երբեք բաւական հասոյթ տայ Արուեստանոցին պահպանման համար։

Միւս կողմէ, ո՞չ ապաքէն պատշաճական գաղափար մ'է՝ ազգին որբ տղայոց արհեստ սորվեցնել. Ս. Փրկչի հաստատութեան սաներն եթէ արհեստաւորներ դառնան, նուա՞զ ապագայ կ'ունենան։ Արդարեւ, ցարդ Հիւանդանոցին մէջ քանիցս բացուած արհեստանոցք ակնկալեալ արդիւնքը չեն տուած. բայց անուրանալի է թէ անոնց կազմութիւնն հիմնովին թերի և թերի էր իբրեւ արուեստանոց։

Սովելոց Յանձնաժողովը պէտք ունի որ մէկը շինէ Արուեստանոցը, զոր Յանձնաժողովը կարող է և պարտաւոր է պահել։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ալ պէտք ունի որ տեղէ մը օգնութիւն լինի իրեն՝ արհեստ սորվեցնելու իւր սաներուն. զի կարելի չէ Հիւանդանոցի [illegible] վրայ բարդել նաեւ Արուեստանոցի բազմադիմի ծախքերն, առանց վնասելու հաստատութեան միւս ճիւղերուն։

Այս պայմանաց մէջ, մեզ կը թուի թէ շատ գործնական կարգադրութիւն մը կը լինի եթէ, մի կողմէ, Հիւանդանոցի վերաշինութեան առթիւ, Հոգաբարձութիւնը կառուցանէ Արուեստանոց մը Ս. Յակոբայ ծովեզերեայ ընտիր գետնին վրայ, և միւս կողմէ, Արուեստանոցի Խնամակալութիւնն ալ նոյն Արուեստանոցին աշակերտ ընդունի Հիւանդանոցին մէջ պատսպարեալ որբ և աղքատիկ տղայքն, որոց ամենուն, Նախնական ուսումներէ զատ, այլ և այլ արուեստներ, ըստ իւր հիմնադրոյ։ Այս տղայոց բնակարանն և սնունդն ըստ առաջնոյն հայթայթէ Հիւանդանոցի Վարչութիւնն, և Արուեստանոցի Խնամակալութիւնն իւր դրամագլխոյ բոլոր հասոյթն յատկացնէ միայն ուսումնական և արուեստական պիտոյից, փոխանակ զայն բաժանորդելու գիշերօթիկ վարժարանի մը պահպանման երկրորդական այլ ծանր ծախքերուն։

Այս կարգադրութեամբ, Հիւանդանոցի մատակարարութիւնը մշտապէս կ'ազատի դպրոց մը պահելու նիւթապէս ու բարոյապէս դժուար գործէն, Արուեստանոցի Խնամակալութեան յանձնուած գործն ալ կիսովին կը դիւրանայ։ Կրնանք ուրեմն ըսել թէ այս կարգադրութիւն ազգային երկու կարեւորագոյն ձեռնարկներ միանգամայն դիւրացնելու գնահատելի արդիւնքը կ'ունենայ։ Դպրոցին ուսումնական ծախքէն խնայեալ գումարը կրնայ յատկանալ Հիւանդանոցի միւս էական յարկերուն —Հիւանդարանի և Յիմարանոցի— կարեւոր պիտոյից, ըստ գլխաւոր պահանջմանց։ Արուեստանոցի Խնամակալութեան գործին դիւրացումն ալ կարելի պիտի ընէ օր առաջ բացումն ազգային այդ կարեւոր հաստատութեան։

Գոհութեամբ կը լսենք թէ այս խորհուրդ արդէն սկզբամբ ընդունուած է թէ՛ Ազգ. Վարչութենէն և թէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութենէն, և ջերմապէս կը յուսանք և կը փափաքինք որ առանց վարանման իրագործուի։ Սովելոց դրամագլխին այժմեան հասոյթը տարեկան 800 ոսկին չանցնիր թէեւ, բայց Արուեստանոցի բացման առթիւ, կարելի է ազգային ուրիշ քանի մը հասոյթներ կցել այդ հաստատութեան, և թոշակաւոր աշակերտներ ևս անշուշտ կրնան ընդունուիլ։ Մնաց որ, Սովելոց դրամագլխի հասոյթին դեռ ևս 1,200 ոսկւոյ հասած չլինելը նոր ապացոյց մ'ևս է յընդունելութիւն մեր յառաջադրած կարգադրութեան, որ նպատակ ունի թեթեւցնել Արուեստանոցի Խնամակալութեան վրայ դրուած բեռը։

Միակ դժուարութիւնն՝ Արուեստանոցի և Հիւանդանոցի վարչութեանց միջեւ իրաւասութեան խնդիրներու և ընդհարումի պատահական վտանգը կրնայ լինել. Բայց ըստ մեզ շատ դիւրին է երկուքին իրաւասութեան սահմանն որոշապէս գծել։ Արուեստանոցի աշակերտք գիշերը պիտի անցունեն Հիւանդանոցի յատուկ յարկերուն մէջ, (կամ նոյն իսկ Արուեստանոցին մէջ, զի կարելի է Ս. Փրկչեան սաներուն ապագայ բնակարանն ևս շինել ի Ս. Յակոբ.) և Հիւանդանոցի խոհարանէն պիտի ընդունին իրենց սնունդն, ինչպէս 30 տարի առաջ Ս. Յակոբայ Վանքին մէջ բացուած Ժառանգաւորաց Վարժարանին աշակերտներն։ Արուեստանոցի Վարչութիւնը չպիտի խառնուի իւր աշակերտաց գիշերային բնակութեան եւ սննդեան, ինչպէս ո՛չ մէկ ցերեկեայ կրթարանի վարչութիւնք չի խառնուիր այս բաներու. Հիւանդանոցի Վարչութիւնն ալ չպիտի խառնուի լոկ պատսպարութեան համար [illegible] ուսումնական և արհեստական կրթութեան։ Կարելի է ուրեմն որոշ գիծ մը քաշել երկուց վարչութեանց միջեւ, և բացարձակապէս արգիլել ամեն ապագայ ընդհարում։

Հաւանական ուրիշ առարկութիւն մը սա՛ կրնայ լինել թէ Արուեստանոցն, այս կարգադրութեամբ, քաղաքէն դուրս կը հաստատուի, յօգուտ միայն Հիւանդանոցի տղայոց։ Պէտք է սակայն յիշել թէ այս տղայոց 10էն 9ը գաւառացիք են, և սովեալ գաւառաց հացէն խնայեալ դրամը նոյն գաւառաց ապագայ բարօրութեան գործածել արդարութեան տարրական պարտաւորութիւն մ'է։ Պոլսեցի տղայոց գալով, անոնք կրնան իբրեւ ցերեկեայ աշակերտ յաճախել երկաթուղւոյ միջոցաւ, կամ իբրեւ գիշերօթիկ ընդունուիլ, թոշակ մը վճարելով Հիւանդանոցի վարչութեան։ Ս. Յակոբ նուազ հեռի է Պոլսոյ բազմահայ թաղերէն, քան Փանկալդի կամ Շիշլի, ուր երբեմն կը խորհուէր շինել Արուեստանոց մը, բայց այս խորհուրդ ջուրն ինկաւ, Բերայի ազգային Գերեզմանատան վերաբերեալ ուրիշ մեծագոյն խորհուրդներու հետ։ Եւ մայրաքաղաքէս ուրիշ կողմեր կարելի չէ Արուեստանոց մը շինել, քանի որ նիւթապէս անհնար է Սովելոց դրամագլուխը գործածել թէ՛ Արուեստանոցի մը շէնքը կառուցանելու, և թէ Արուեստանոցի մը ուսումնական և արուեստային պիտոյքն և դասատուաց ու վարպետաց ամսականներն հոգալու։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ

Երէկ պատմական օր մ'էր բովանդակ Անգլիոյ համար։ Բրիտանական ոստանին մէջ, միլիոնաւոր բազմութիւն մը տօնեց Մեծն Բրիտանիոյ Թագուհւոյն գահակալութեան յիսնամեակն, և Անգլիոյ ամեն կողմերն հայրենասիրական հանդէսներ տեղի ունեցան։ Թագուհին մեծաշուք թափորով Պալատէն գնաց Ուեսդմինսդրի պատկառելի եկեղեցին, ուր յիսուն տարի առաջ թագ դրած էր, և գոհաբանական աղօթք մատոյց Ամենակարողին՝ այսչափ երկար ատեն իշխելու թոյլտուութիւն ընելուն համար իրեն։ Անգլիական ծովածաւալ Տէրութեան ամեն կողմերէն ներկայացուցիչներ եկած էին, և աշխարհի մէկ ծայրէն միւսն ամեն Տէրութիւնք և կառավարութիւնք պատուիրակներ ղրկած էին, շնորհաւորելու Վիկտորիա Թագուհւոյն Յոբելեանը։ Պատմական էր այս դէպք. զի Անգլիոյ բոլոր պատմութեան մէջ միայն երեք անգամ Յոբելեաններ կը յիշուին Վեհապետաց թագաւորութեան, և Վիկտորիա Թագուհւոյն Յոբելեանը չորրորդն էր։ Հէնրի Գ. 57 տարի թագաւորեց։ Էտուարտ Գ. 50 տարի, 59 տարի։ Որովհետեւ Վիկտորիա Թագուհին տակաւին 68 տարին նոր լրացուցած է, և քաջառողջ է, կարելի է որ իւր բոլոր նախորդներէ աւելի ապրի գահուն վրայ։ Եղիսաբեթ Թագուհին 70 տարեկան մեռաւ. Ճորճ Բ.՝ 77, Ճորճ Գ.՝ 82, և Ուիլիըմ Դ.՝ 72։ Վիկտորիա Թագուհին է նաեւ չորրորդ Վեհապետն յԵւրոպա, տարիքի կարգաւ, ըստ որում Գերմանիոյ Կայսրն 90 տարեկան է, Հոլլանտայի Թագաւորն՝ 70, և Դանիոյ Թագաւորը՝ 69։ Բայց այս երեք կենդանի Վեհապետաց ո՛չ մին Վիկտորիա Թագուհւոյն չափ երկար ժամանակէ հետէ կը գտնուի գահուն վրայ։

Ինչպիսի տեսարան մ'էր Լոնտոնի երէկուան տեսարանն, երբ այնչափ Թագաւորներ, թագաժառանգ կայսրորդիներ և արքայազուններ, ասիացի իշխաններ և եւրոպացի Վեհապետներ, շատեր իրենց ընտանեօք և պարագաներով, և բոլոր արքայական շքով, մասնակցեցան թափորի մը, որոյ նմանը Լոնտոնի պէս մեծ եւ պատմական մայրաքաղաք մ'իսկ չէր տեսած երբեք։

Քիչ Վեհապետներ Վիկտորիա Թագուհւոյն աւելի սիրուած են, և Անգլիոյ մէջ ո՛չ մէկ Վեհապետի վրայ ժողովրդեան համակրանքն երկարելով աւելցած է նոյն համեմատութեամբ որով աւելցաւ Վիկտորիա Թագուհւոյն վրայ։ Պատճառն այն է թէ, իբրեւ Վեհապետ, Վիկտորիա Թագուհին երբեք չփորձեց դուրս ելնել Սահմանադրութեամբ իրեն գծուած սահմաններէն, այն անգիր և աւանդական Սահմանադրութեամբ, որուն Անգլիացիք շատ աւելի սիրով և ճշդութեամբ կը հնազանդին, քան ուրիշ ազգեր և Տէրութիւններ՝ իրենց գրաւոր Սահմանադրութեանց։ Երկրորդ պատճառ մը Վիկտորիա Թագուհւոյն ժողովրդականութեան՝ իւր օրով անգլիական ազգին ըրած մեծամեծ յառաջդիմութիւնք են, որք անսովոր փայլ մը տուին իւր թագաւորութեան։ Այս հանրային պատճառներէ զատ, Վիկտորիա Թագուհին սիրելի եղած է իւր հպատակաց՝ իւր անձնական և ընտանեկան անզուգական առաքինութեանց շնորհիւ, իբրեւ կանանց ամենէն պարկեշտն ու պատուաւորն, և մարց ամենէն փափկասիրտն և ամենէն հոգածուն, որով իւր զաւակաց բարեկեցութեան ու բարեկրթութեան զոհած է իւր հանգիստը։ Վիկտորիա Թագուհին երբեք գեղեցիկ կին մը չէ եղած, ո՛չ յիսուն տարի առաջ, երբ գահ կը նստէր դեռ ևս 18 տարու օրիորդ, ո՛չ ալ անկէ ի վեր, երբ ամուսնոց երջանկագոյնն եղաւ, և այրի կանանց ամենէն անմխիթարը։ Բայց իւր անձնական ձիրքերով գիտցաւ գրաւել աշխարհի ամենէն պաղարիւն ժողովրդեան սիրտն։

Երէկի մեծաշուք տօնախմբութեան մէջ, անգլիական հորիզոնը միակ սեւ կէտ մը կը ներկայացնէր, և այն էր արեւմտեան կողմն, Հիբերնեան ծայրն վերեւ։—Իռլանտացի ազգը չմասնակցեցաւ Վիկտորիա Թագուհւոյն Յոբելեանին, [illegible] կամ անիրաւ, թէ նոյն իսկ այնչափ բարերար իշխանութեան մը բոլոր տեւողութեան միջոցին կարելի չէր եղած Իռլանտայի դարման գտնել իւր դարաւոր ցաւերուն։ Այս միակ սեւ արատ երբեք պիտի ջնջուի՞ Ալբիոնի վեհ անուան վրայէն։—Այդ է խնդիրը, զոր ո՛չ մէկ տօնախմբութիւն, ո՛չ մէկ հանդէս կրնայ մոռցնել տալ անգլիացի աշխարհակալաց և Անգլիոյ ամեն համակրողաց, որք այնչափ բազմաթիւ են արեւելեան այս հեռաւոր երկրաց և աւելի հեռաւոր աշխարհաց մէջ։ Անգլիոյ բարերար ազդեցութիւնն ո՛րչափ աւելի զօրաւոր պիտի լինի օտար երկրաց մէջ, և ո՛րչափ աւելի ազդուապէս պիտի ծառայէ քաղաքակրթութեան դատին, որչափ իւր մէջ իսկ Անգլիա միարան և զօրեղ լինի, —պայման որ դժբախտաբար այժմ կը պակսի իրեն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. Այսօր կամ վաղը Լայբցիկի Եղեռնադատ Բարձրագոյն Ատեանն իւր վճիռը պիտի տայ ութ Ալզաս-Լոռէնցւոց դատին մէջ,

—)(9)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԵԷ

(ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ)

ՏԱՐՓԱՆՔ ՖԻԼԻԲԻ

Պատկը թեւն անցուց եւ Ֆիլիբի առջեւէն երթալով որ ծաղկեփունջերը բռնած էր, գերեզմանատուն մտաւ։ Առաջին ծառուղւոյն մէջ քանի մը քայլ յառաջանալէ յետոյ, գերեզմանաց բաւղին մէջ մտաւ և անձուկ ուղիներուն մէջէն սկսաւ օձապտոյտ ընթանալ երագընթաց, առանց վայրկեան մը կորսնցնելու քալուածքին շնորհապատար ճապկութիւնը։ Վերջապէս կանգ առաւ պարզ եւ անշուք տապանի մը առջեւ որ կը բաղկանար վիմեղէն խաչէ մը և վանդակափեղկով շրջափակեալ դալարագեղ հողաբլրէ մը։

—Հոս է, ըսաւ ցած ձայնով։

Վերցուց խաչէն կախուած թարշամեալ պսակն եւ անոր տեղ դրաւ իւր բերածն. յետոյ, Ֆիլիբի դարձաւ, եւ առնլով նորա կարկառած ծաղիկները, խռովեալ ձայնով մ'ըսաւ.

—Շիրիմը շատ գեղեցիկ չէ, սակայն ատենօք այդքան միայն կրցայ ընել, եւ այն ալ մեծ դժուարութեամբ....։ Հիմա ալ ծաղիկները սփռեմ։

Շնորհալի շարժմամբ մը մանիշակներ եւ անմոռուկները ցանեց փոքրիկ հողաբլրին վրայ, յետոյ ծունր դրաւ անկեղծութեամբ եւ քիչ մը թատերական ձեւով, վանդակափեղկին կրթնեցուց իւր ճակատը զոր ձեռքերովը ծածկած էր, եւ թուեցաւ թէ կ'աղօթէ կամ կը մտաբերէ անցեալ յիշատակներ։ Քանի մը վայրկեան յետոյ, ոտք ելաւ, գերեզմանին վրայէն առաւ մանիշակի փունջիկներէ մին և կուրծքը խոթեց։ Ապա գլխով նշան մ'ըրաւ Ֆիլիբի, եւ սկսաւ ճեպաքայլ ընթանալ գերեզմանաց եւ մատրանց մէջտեղէն։

Երբ կառքին առջեւ հասաւ, կանգ առաւ վարանոտ դէմքով, ժամացոյցը նայեցաւ, երկինքը դիտեց, եւ յանկարծ ըսաւ սենեկապանուհւոյն.

—Էլէ՛ն, դուն մինակդ գնա [illegible] փողոցը։ Ես ոտքով պիտի վերադառնամ։

Յետոյ, Ֆիլիբի դառնալով, ըսաւ.

—Ձեր գործին կուգա՞յ։

Աչերուն մէջ կարդաց թէ սքանչելապէս կուգար նորա գործին։ Յայնժամ իւր երիտասարդ ընկերոջ թեւը մտաւ, խօսեցեալի մը պէս կախուեցաւ անոր, եւ երկուքն ի միասին ճամբայ ելան դէպ ի Բարիզ, արտաքին պողոտաներէն անցնելով։ Մանկամարդ կինը թռչնոյ մը պէս ուրախ եւ շաղփաղփ էր։ Կանգ կ'առնուր թափուր գետիններուն առջեւ, փայտի վաճառատանց առջեւ, ճաշարանաց դուռին մէջ գտնուող [illegible] առջեւ, եւ կ'ըսէր թէ շափաղանց կը սիրէ գիւղը։ Տեղեկութիւններ հարցուց Ֆիլիբի իւր հայրենի երկրին եւ ընտանեաց վրայ, եւ սիրաբորբոք հետաքրքրութեամբ ունկն դրաւ երիտասարդին որ կը նկարագրէր անտառաց մէջ կորսուած երկու վաղեմի դղեակներն եւ նոցա բնակիչներն,—առանց սակայն Ժաննի անունը տալու։ Առաջին անգամ լինելով, վստահալից իւր սիրտը կը բանար հռչակաւոր արուեստագէտին, եւ առաջին անգամ լինելով նմա կ'երեւէր իւր շողշողուն եւ բարձր մտաց բոլոր առաւելութեամբք, որոց արտաքոյ փայլ մը կուտային իւր անձին առնական վայելչութիւնն եւ նորածագ փառքին լուսապսակը։ Մարի Ժէռալտ մերթ ընդ մերթ նմա կը նայէր զարմացմամբ, եւ տակաւ տակաւ կը դադրէր խօսելէ։

Էնվալիտի պողոտայն հասան։ Վանական երեւոյթով մեծ շէնքերու մէջտեղ, որք խճուղւոյն աջ եւ ձախ կողմն իրարու կը յաջորդեն, կը տեսնուի—, կամ այն ատեն կը տեսնուէր—փոքրիկ տուն մը մարգագետնի մը առջեւ, պարտէզի մը մէջ. պարտէզը պողոտային կողմէն փակուած է վանդակափեղկով մը եւ եղրեւանեաց ծառատունկերով. տունն, որոյ դուռը կը բացուի կողմնակի փողոցի մը վրայ, իտալական ոճով շէնք մ'է, տեսակ մը փոքրիկ ամարանոց, գետնայարկին վերեւ մէկ դստիկոնով եւ տափակ տանիքով մը որ քարեայ վանդակապատով շրջանակեալ է։—Մարի Ժէռալտ կանգ առաւ յանկարծ եւ մտեցաւ։

—Ինչքա՛ն սիրուն է, ըսաւ. Բո՛յն մ'է...։

Վանդակապատին կրթնեցուց դէմքն եւ սկսաւ դիտել եղրեւանեաց մէջտեղէն որք արդէն սկսած էին ընձիւղել ապրիլի արեգակէն։ Նոյն պահուն, տանն պատուհանաձեւ լայն դուռը բացուեցաւ եւ երկու անձինք սկսան իջնել դրանդին սանդուղներէն. հաւանօրէն տան տէրն եւ տիրուհին էին, երիտասարդ մը եւ դեռատի կին մը, որոց երկուքն ալ աչքի զարնող ազնուութիւն մ'ունէին, առաւօտին խնամեալ եւ շատ կոկիկ արդուզարդով։ Երիտասարդն, ինքզինքն հեռի կարծելով անխորհուրդ աչքերէ, թեւն անցուց նորատի կնոջ մէջքէն եւ քանի մը վայրկեան պտըտեցաւ անոր հետ տանն առջեւ. ժպտելով կը խօսէր նորա հետ, գորովալի լրջութեամբ. ծաղկափթիթ կինը մտիկ կ'ընէր երերցնելով իւր գեղծամ նրբենի գլուխն եւ մանկական սիրուն ժըպիտներով։ Անգլիական պատկեր մ'էր այս. սէրն իւր ամենէն փափուկ, ամեն շնորհալի եւ ամենէն սուրբ ձեւերն ներքեւ։

Տանն անկեան ետեւ աներեւութացած էին, եւ Մարի Ժէռալտ տակաւին ճակատն առած չէր վանդակապատէն. երբ ետին դարձաւ, Ֆիլիբ տեսաւ որ կ'արտասուէր։

—Տէ՛ր Աստուած, ի՞նչ ունիք, ըսաւ։

—Ոչի՛նչ... Որքա՛ն երջանիկ են... Նորապսակ ամո՛լ մը, յայտնի կ'երեւայ, այնպէս չէ՞... Նախ կարծեցի թէ եղբայր և քոյր էին... սակայն ո՛չ, տարբերութիւն մեծ է... գիտէ՞ք, երիտասարդը ձեզ կը նմանէր..., կը կարծէի որ զձեզ կը տեսնեմ ձեր փոքրիկ պարկեշտ կնոջ հետ... բոլորովին ձեզ յարմար տեղ մ'է հոս։

—Կ'աղաչեմ, միշտ ու միշտ ամուսնութեան վրայ մի՛ խօսիք, գոչեց Ֆիլիբ սրտնեղութեամբ մը որ դերասանուհւոյն ծիծաղը շարժեց։

—Է՛հ, չի բարկանանք, ըսաւ։

Աչերը սրբեց եւ սկսաւ քայլել զուարթութեամբ։ Քիչ մը աւելի ուժով կը կրթնէր Ֆիլիբի թեւին եւ խօսած ատենն, իւր դերասանուհւոյ բնազդմամբ, յակամայս գլուխը կ'երերցնէր, տանն [illegible] կնոջ հանդոյն։ Վերսկսած էին իրենց [illegible], եռանդուն, դիւրահաղորդ խօսակցութիւնը։ Ճիշդ երկու դպրոցականներ որք արձակուրդի ատեն միմեանց կը հանդիպին, իրարու կը յայտնէին աշխարհի ամեն բաներուն վրայ իրենց ունեցած ճաշակներն, համակրութիւնը, կամ [illegible]։ Երբ Ֆիլիբ թողուց զայն Ռուայալ փողոցն, իւր դերձակուհւոյն դրան առաջ.

—Դիտեցի՞ք, ըսաւ, որ ամեն բանի վրայ խօսեցանք... ի բաց առեալ սիրոյ վրայ։

—Այո՛, պատասխանեց դերասանուհին, մոռցանք.... Մե՛ղք։

Եւ գնաց ներս մտաւ։

Փախաւ գնաց, եւ Ֆիլիբ անհուն վիշտ մը զգաց։ Այդ ճանաչեալ ու սիրեցեալ թովչուհին կը խուսափէր իւր ձեռքէն. Վերստին կը մտնէր մրրկայոյզ յորձանուտին մէջ, Բարիզ կը կլլէր զնա իրմէ։ Անշուշտ դարձեալ պիտի գտնէր զնա, սակայն բնաւ երբեք այնպէս որպէս ճանչցած էր նոյն օր և կորուսած, երբեք այնքան մօտ իւր սրտին, միմիայն իրմով զբաղած, եւ միմիայն, ամբողջովի՛ն իրը։ Անցած էր։ Դատարկութեան, խաւարին, անէութեան մէջ կը նար։ Կը նմանէր դիցաբանութեան հովիւներուն որք վայրկեան մը կը վայելէին անմահական մտերմութեան մը շնորհներն, և կը մեռնէին այդ երանութենէն յետոյ։

Այդ աստիճան բռնկած լինելով, պատրաստ էր առաջին առթիւ խենդութիւն մ'ընել։ Սոյն գունակ պարագայից մէջ, առիթներն անպակաս են գրեթէ միշտ։

Յաջորդ օրն, առաւօտուն, միտքը դրաւ մէն միայնակ վերսկսիլ Մարի Ժէռալտի հետ ըրած շրջագայութիւնը։ Մոնպառնասի գերեզմանատունը գնաց, և բոլոր արտաքին պողոտայներէն անցաւ, արծարծելով նախորդ աւուր տպաւորութիւնները։ Էնվալիտի պողոտային առջեւ հասած ատեն, զարմանօք տեսաւ որ վանդակապատէն տախտակ մը կախուած էր հետեւեալ բառերով.

ԿԱՀԱՒՈՐԵԱԼ ՏՈՒՆ
Ի վարձու տալիք

Հետաքրքրութեամբ եւ յիշատակօք լի ակնարկ մը նետելէ յետոյ պարտէզին ներքնակողմն, ընթացքը կը շարունակէր, երբ յանկարծական խորհուրդ մը կասեցուց զնա եւ արիւնը գլուխն հանեց։ Վարանեցաւ, քիչ մը ատեն խորհրդածեց, ուսերը թոթուեց, եւ վերջ ի վերջոյ քայլերն ուղղեց դէպ ի կողմնակի փողոցն որուն վրայ կը բացուէր տան դուռը։ Բարեձեւ դռնապան մը կը ծխէր դրան առաջ։

—Տունը վարձո՞ւ է, ըսաւ Ֆիլիբ։

—Այո՛, պարոն։

(Շարունակելի)

որք ամբաստանուած են իբրեւ անդամ «Ֆրանսացի Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան»։ Ամբաստանեալք գերմանական անուններ կը կրեն, բայց չեն ծածկեր իրենց ֆրանսական համակրանքները։ Կը խոստովանին թէ յիշեալ Դաշնակցութեան բաժնեգին վճարած են, բայց չեն ընդունիր թէ այսու աջակցած լինին Գերմանիոյ դէմ պատերազմի մը հրատարակման։ Ընդհանուր դատախազը կ'ըսէ թէ Ֆրանսացի Հայրենասիրաց Դաշնակցութիւնը գերմանական երկրին մէջ գաղտնի ընկերութիւն մ'է, որոյ նպատակն է Ալզաս-Լօռէնի գաւառները վերստին Ֆրանսայի հետ միացնելու համար պատերազմ գրգռել, և այս նպատակաւ առ այժմ երիտասարդութիւնը կը պատրաստէ ֆիզիքապէս եւ բարոյապէս, մարզամարզերով, հայրենասիրական հրատարակութեամբք եւ երգերով։ «Դաշնակցութիւնն» 1872ին հիմնեցաւ ի Բարիզ, Ալզաս-Լօռէնցի գաղթականներու ձեռամբ, և Ալզաս-Լօռէնի մէջ իսկ գաղտնի մասնաճիւղեր հաստատեց, և գործեց անչափ ազատութեամբ որչափ կարելի էր գերմանական ոստիկանութեան խիստ հսկողութեան ներքեւ։ Ամբաստանելոց քով գտնուած են ընկալագրեր իրենց ընկերական վճարմանց, և օրինակներ Դաշնակցութեան հրատարակած հակագերման տետրակներուն և երկու լրագիրներուն, Ալզաս-Լօռէն և Տրէօ անուամբք։ Ամբաստանեալներէն մին համարձակապէս խոստովանեցաւ թէ ինք կը յարգէր զԿամպէթթա իբրեւ մեծ մարդ, և անոր անձնական բարեկամը լինելով, պատրաստուած իսկ էր Բարիզ երթալ եւ բանախօսութիւն մ'ընել անոր գերեզմանին վրայ. բայց հոն կեցած էր, դժուար դիրքի մը մէջ չձգելու համար ֆրանսական Կառավարութիւնը։ Խոստովանեցաւ նաեւ թէ անգամ մը տեսակցած էր Պ. Բօլ Տէրուլէտի հետ, Գերմանիայէն վրէժ լուծել քարոզող եռանդուն և կրակոտ բանաստեղծին հետ։ Ուրիշ ամբաստանեալի մը դէմ Կառավարութեան դատախազին գանգատներէն մին այն է թէ չէ ուզած իւր աղջիկն ամուսնացնել Գերմանի մը հետ, հակագերման զգացմամբ։ Ամբաստանելոց ամէնքն ալ խիստ գէշ կը խօսին գերմաներէն, և այս զարմանալի չէ, քանի որ անոնցմէ մին 72 տարեկան է, եւ ֆրանսական իշխանութեան ներքեւ ծնանելէն և սնանելէն ետքը, չէր կրնար սպասել որ 18 տարւոյ մէջ կատարեալ Գերման լինէին։ Ընդհ. դատախազը մեկէն մինչեւ երեք տարւոյ տեւողութեամբ բերդարգելութեան համ պահանջեց այս ամբաստանելոց դէմ։ Բայց գերմանասէրն Թօյչը կը պարսաւէ գերման Կառավարութիւնն, անբաւական պատճառներով յարուցանելուն համար այս դատ, որ սա միայն կ'ապացուցանէ թէ Գերմանիա չէ յաջողած իրեն հետ կապել իւր Ալզաս-Լօռէնցի հպատակներ, որոց սիրտերուն մէջ դեռ վառ կը պահուին ֆրանսասէր զգացմունք, որք աւելի պատիւ կը բերեն ամբաստանելոց և Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան։

ՀԱՅՔ Ի ՊՈՂՕՇԱՆ. Ընթերցողք մեր երեկուան Սուրհանդակի լրոց մէջ տեսան Ռումանիոյ Պողօշան քաղաքին մեծ հրդեհը ծանուցանող հեռագիրը։ Պողօշան Մոլտավիոյ քաղաք մ'է, աւստրիական սահմանէն երկու ժամ հեռի։ Անոր հայ գաղթականութեան կարեւորագոյն մնացորդն այս քաղաքի մէջ հաստատուած կը գտնուի այժմ։ Պողօշանի հայ գաղթականութիւնը կարեւորագոյնն է նաեւ Ռումանիոյ հայ գաղթականութեանց, ըստ որում երեք չորս հարիւր հայ ընտանիքներ կը բնակին ի Պողօշան, զբաղեալ գլխաւորապէս վաճառականութեամբ։ Որովհետեւ առնուազն 800 տուներ հրոյ ճարակ եղած են, կը վախցուի թէ Հայք եւս վնասուած լինին։ Բայց առ այժմ ճիշդ տեղեկութիւն մը չունինք այս մասին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն Ժողովն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ։

1— Եգիպտոսի առաջնորդ Գեր. Իսմիրլեան Սրբազան, Ժողովոյն ներկայացած և Եգիպտոսի ազգային գործոց արդի վիճակին վրայ տեղեկագիր մը մատուցած լինելով, Ժողովն ընթերցաւ զայն եւ անոր պարունակութենէն ինչպէս նաեւ Ն. Գերապատուութեան բերանացի հաղորդած տեղեկութիւններէն վերահասու լինելով թէ իւր պաշտօնավարութեան սուղ միջոցին զգալի բարւոքում մ'յառաջ եկած է Եգիպտոսի ազգ. գործոց վիճակին մէջ, շնորհակալութիւն յայտնեց Գեր. Իսմիրլեան Սրբազանին ինչպէս նաեւ Բարձր. Նուպար, Վսեմ. Թագւոր եւ Տիգրան փաշայներու որք աջակցած էին Գեր. առաջնորդին։ Ժողովն որոշեց նաեւ սոյն տեղեկագիրն հրատարակութեան տալ։

2— Ժողովն Պոլսոյ դատաստանական վարչութեան առաջարկութեան վրայ, որոշեց թոյլտուութիւն ընել Արժ. Բաղոնի Ցովհաննէս վարդապետի Ս. Բարթուղիմէոսի վանուց մէջ բնակիլ։

3— Բերիոյ առաջնորդական տեղապահ Տէրունեան Արժ. Մաղաքիա վարդապետ հրաժարած լինելով իւր պաշտօնէն, Ժողովն որոշեց յանձնարարել նմա առ այժմ շարունակել իւր պաշտօնը։

4— Ժողովն ուշադրութեան առնլով մայրաքաղաքիս մէջ կատարուած ամուսնութեանց հետզհետէ նուազումն, յանձնարարեց Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր, որպէս զի վերջին եօթն տարիներու մէջ տեղի ունեցած ամուսնութեանց բաղդատական մի ցուցակն պատրաստէ եւ տեղեկագրէ այն պատճառներն որք սպառնալի զգալի նուազումն մը յառաջ բերած են ամուսնական վիճակագրոյն թուոյն մէջ։

5—Իսմիրլեանց կտակի գործոց գիրը Սիմոնեան Ցանձնաժողովոյ կողմէ Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի յայտնելով թէ գրական մրցանակաբաշխութեան օրն, որ է Ս. Թարգմանչաց տօնը, թէեւ մերձեցած էր, բայց ներկայեալ երկասիրութեանց գնահատման գործողութիւնն դեռ ժամանակի կը կարօտի և չկարենալով մինչեւ նոյն օրն աւարտել, հրահանգ խնդրեց այս մասին։ Ժողովն արտօնեց զՑանձնաժողովն այս տարուան համար մրցանակաց բաշխման ուրիշ օր մը սահմանել։

6 —Ժողովն ուշադրութեան առաւ Գաբրիէլեան կտակի խնդրոյն համար իւր կողմէ կարգեալ մասնաժողովոյն Վսեմ. Նուրեան էմին Մանուկեան էֆէնտիներու տեղեկագիրն և, ըստ առաջարկութեան Կրօնական Ժողովոյ, որոշեց նախապէս յանձնել խնդիրն նոյն Ժողովոյ, որպէս զի ուսումնասիրէ և իւր տեսութիւններն ներկայէ։

7 — Ժողովն, ուշադրութեան առնլով նաեւ Ղալաթիոյ մէջ կառուցեալ Ազգ. Ժողովոյ Նորաշէն խորհրդարանի հաշուարման խնդիրն, յանձնարարեց Ելմտական տեսչութեան՝ այս մասին լինելիք ծախուց մասին խորհրդակցիլ Ղալաթիոյ Ցանձնաժողովին հետ և արդիւնքը տեղեկագրել։

8— Վանայ Պատրիարքական Փոխանորդ Ալէաթճեան Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս վերստին հրաժարական տուած լինելով իւր պաշտօնէն, Ժողովն մերժեց հրաժարականն եւ որոշեց յանձնարարել որ շարունակէ իւր պաշտօնը։

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԱԶԳԱՅԻՆՔ

Տիգրանակերտէ ի Պատրիարքարան հասած հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ այդ կողմերն յաճախ կրօնափոխութիւնք կը պատահին։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ վիճակին առաջնորդ Գերձակեան Արիստակէս եպիսկոպոսի հեռագիր մ'ուղղելով, Ն. Գերապատուութեան ուշադրութիւնն հրաւիրեց։

Սամաթիոյ Նունեան-Վարդուհեան աղջկանց վարժարանի տօնախմբութեան հանդիսութեան մէջ։ Յաւարտ կրօնական արարողութեանց, եկեղեցական թափօր՝ նախագահութեամբ եկեղեցւոյն քարոզիչ և Պատրիարքական Փոխանորդ Իւթիւճեան Գեր. Գէորգ վարդապետին, վարժարան գնաց, ուր ներկայ էին Թաղ. Խորհրդոյ, Հոգաբարձութեան անդամք և իգական սեռէ ստուար բազմութիւն մը։ Աշակերտուհեաց կողմէ ատենաբանութիւնք եղան որք կ'ընդմիջուէին հայերէն և թուրքերէն երգերով որոց մին ձօնեալ առ Վեհ. Սուլթանն։ Այդ ատենաբանութիւններով նոյնպէս բարեմաղթութիւնք եղան վարժարանին հիմնարկուաց և ազգային բարերարաց համար։ Գեր. քարոզչին առաջարկութեան վրայ, վարժարանին կրօնի ուսուցիչ Տ. Յակոբեան Արժ. Վահան վարդապետ ատենաբանութիւն մ'ընելով պատմական նկարագիրն ըրաւ Նունէ Ս. կոյսին, յանուն որոյ կառուցեալ էր վարժարանն և յորդորեց զաշակերտուհիս և զհանդիսականս նմանող լինել նորա բարեմասնութեանց։ Արժ. ատենաբանը, տեսնելով աշակերտուհեաց պարզ և միօրինակ համազգեստ, յոյս յայտնեց թէ միշտ պիտի սիրեն պարզութիւնը լինելով յանէտ արժանաւոր քոյր, յարգելի մայր և առաքինի հայուհի։ Հանդիսականք ջերմ ծափահարութեամբ ընդունեցին Տ. Յակոբեան Արժ. Վահան վարդապետի սոյն խօսքերը։

Գեր. Գէորգ վարդապետ Իւթիւճեան փակեց հանդէսն օրհնելով զաշակերտուհիս և զհանդիսականս և ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց ու բարօրութեան մեր Օգոստափառ Ինքնակալին։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԵՐԶՆԿԱ. Տ. Գ. Բ.— Արեւելքի բաժանորդագրութենէն ձեր ունեցած հին և նոր պարտքը, 480 ղրուշ, առ Վարչութիւն յղել բարեհաճեցէք։

ԲՂԻ. Գեր. Ն. Վ. Խ.— Նոյնպէս

ԵՐԶՆԿԱ. Տ. Հ. Ե.— Լրագրոյս բաժանորդագրութենէն ձեր մնացեալ պարտքը 240 ղրուշն զրկել փութացէք։

ԵՐԶՆԿԱ. Տ. Մ. Գ.— Ձեր լրագրերը հոս ի Պոլիս մնացած են ձեր կողմանէ վճարուելու պայմանաւ. մեր պահանջը 200 ղրուշն մեզ հասցնել բարեհաճեցէք։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Պայրամի հանդէսը սովորական շքեղութեամբ կատարուեցաւ այս առաւօտ։ Վեհ. Սուլթանն արշալոյսին Պէշիկթաշի մզկիթը գնաց ուր առաւօտեան աղօթքը կատարելէ յետոյ մեծաւ հանդիսիւ Տոլմա-Պաղչէի պալատը գնաց։ Անդ, Ն. Վեհափառութիւն բազմեցաւ գահոյից մեծ դահլիճն ուր կարգաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայացան նախարարք, իւլէմայք, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք և իրենց շնորհաւորութիւններն ու բարեմաղթութիւնները մատուցին յոտս կայս. գահոյից։

Դիւանական մարմինն ևս յատուկ հրաւիրանօք ներկայ գտնուեցաւ աջահամբոյրի արարողութեան, յետոյ Վեհ. Սուլթանը պահ մը հանգստանալով, Եըլտըզի պալատը վերադարձաւ միեւնոյն հանդիսիւ։

Կայս. Թափօրին անցած ճամբուն երկու կողմը խուռն բազմութիւն մը գրաւած էր և ամենաբուռն ցնծութեամբ ողջունուեցաւ Ն. Վեհափառութեան անցքը։

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ

Մայրաքաղաքիս անգլիական գաղթականութիւնը մեծամեծ պատրաստութեամբք ցնծագին տօնեց երէկ և կը տօնէ Վիքթորիա թագուհւոյն գահակալութեան Յոբելեանը։ Վոսփորի ու Ոսկեղջեր մէջ գտնուած անգլիական բոլոր շոգենաւք զարդարուած էին դրօշակներով, նմանապէս Բերայի, Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ անգլիական գլխաւոր վաճառատունք՝ որոց շատեր փակ էին։

Միջօրէին, Թօփհանէի առջեւ խարսխեալ օսմանեան պահակ շոգենաւն՝ որ անգլիական դրօշակ պարզած էր, թնդանօթի քսան-մէկ հարուածներ արձակեց։ Միեւնոյն ժամուն Թարապիոյ անգլ. դեսպանատան մատրան մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան ի ներկայութեան Սըր Ուիլիէմ Հուայթի, դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնէից և պահակ շոգենաւու հրամանատարին ու սպայից՝ ամէնքն ալ համազգեստիւ։ Գոհաբանական աղօթից ներկայ էին նաեւ դեսպանքն այն Տէրութեանց որք խնամութիւն ունին Թագուհւոյն հետ, ինչպէս նաեւ միւս դեսպանատանց առաջին քարտուղարք։ Յաւարտ կրօնական արարողութեանց, Սըր Ու. Հուայթ դեսպանատան մեծ դահլիճին մէջ ընդունեց անգլ. գաղթականութեան երեւելեաց շնորհաւորութիւններն որոց պատասխանեց ջերմագին բանիւք։

Քիչ յետոյ, արարողապետ Մունիր փաշա՝ ընկերակցութեամբ կայսերական առաջին թիկնապահ Ֆիրիգ Մէհմէտ փաշայի՝ դեսպանատուն երթալով Վեհ. Սուլթանի բարեմաղթութիւններն յայտնեց առ Վսեմ. դեսպանն Մեծին Բրիտանիոյ։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ Թարգման Վէքիլ Էֆէնտի եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին կողմէ Խարճիյէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ ու Թարգման Միքայէլ էֆէնտի Կիւլլապեան Թարապիա գնացին ի շնորհաւորութիւն։ Նմանապէս բոլոր դեսպանք անձամբ ներկայանալով առ Սըր Ուիլիէմ Հուայթ՝ Վիքթորիա Թագուհւոյն Յոբելեանը շնորհաւորեցին եւ արժանաւայել պատուով մեծարուեցան։

Այսօր, անգլ. գաղթականութիւնը գրեթէ ամբողջովին Պէյքօզ կ'երթայ, դաշտային հանդէսով մը տօնելու իւր վեհապետի գահակալութեան յիսնամեայ տարեդարձը։

Այս առթիւ Լ. Հէրալտ չհրատարակուիր այսօր։

⁂

Վիքթորիա Թագուհւոյն յոբելեանին առթիւ Սըր Սալար Եունկ երկուշաբթի իրիկուն հացկերոյթ մը տուաւ ի Պէօյիւքտէրէ, Պէլ-Վիւ պանդոկին մէջ։ Ճաշի ժամանակ նուագածուաց խումբ մը կը նուագէր պարտիզին մէջ որ շքեղապէս լուսազարդեալ էր։ Սեղանին հրաւիրեալ էին բրիտանական դեսպանն և Լէտի Հուայթ, Միրզա Մօհսին Խան և իւր խորհրդականն, Սըր Տ. Ուոլֆ, ամերիկեան դեսպանն և Տիկին Սդրաուս, և անգլ. դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք։ Հրաւիրագիրք ուշ ցրուած լինելով, Սըր Ու. Հուայթ և Սըր Տ. Ուոլֆ չկրցան ներկայ գտնուիլ։

Սեղանին վրայ Սըր Սալար Եունկ բանախօսութիւն մ'արտասանեց զոր վերջացուց բաժակ առաջարկելով Վեհ. Թագուհւոյն կենաց։ Ի բացակայութեան դեսպանին, Պ. Տուկլաս Ֆան պատասխանեց, ինք եւս բաժակ առաջարկելով Հայտէրապատի նախորդ նախարարապետին կենաց։ Ցիշատակութեան արժանի զուգադիպութիւն մ'է որ Յոբելեանին առթիւ Կ. Պոլսոյ մէջ պարպուած առաջին բաժակն առաջարկուած է իսլամի մը կողմէ։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երէկ ժամը 6ին միջոցները, Ղալաթիոյ կամուրջին վրայ սպանութիւն մը գործուեցաւ։ Դասթամանիցի Ազիզ անուն թուրք մը կամուրջին վրայ իւր Շէրիֆէ անուն կնոջ հանդիպեցաւ, որ ժամանակէ մ'ի վեր իւր քովէն հեռացած էր. Ազիզ առաջարկեց կնոջը՝ իրեն ընկերանալ, սա մերժեց. յանկարծ այրը բարկացած՝ դաշոյն մը հանելով կնոջ փորը մխեց և ծանրապէս վիրաւորեց զայն։ Ոճրագործը թէեւ դաշոյնը ծով նետելով խոյս տալ փորձեց, սակայն ձերբակալուեցաւ Ղալաթիոյ պահականոցին առջեւ։ Վիրաւորեալ կինն անմիջապէս բժշկական վարժարանի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ ուր երկու ժամ յետոյ մեռած է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն առ Մոնիթէօր այս երկուշաբթի աւուր թուականաւ։

Երէկ իրիկուն Պուլկարիայէն եկող ուղեւորք կը պատմեն թէ յոյժ տագնապալի կացութեան մը մէջ կը գտնուի երկիրն։ Անմիջական չփոթութիւնք կը վախցուին արմատական երկու կուսակցութեանց միջեւ ծագած անհամաձայնութեանց պատճառաւ։ Երկու օր առաջ Փիլիպէի մէջ կռիւ մը պատահեր է սպայից և [illegible]ներուն միջեւ. սպայ մը սպանուեր և քանի մը հոգի վիրաւորուեր են։ Այս կռւոյն շարժառիթ եղեր է սոյն արգելքը զոր Սաւօֆ հազարապետը դրեր է Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան անդամոց՝ չմիջամտել կառավարական գործոց։ [illegible]ները բաց է ի բաց Նիքօլայէֆ-Պատուալովի կուսակցութեան կողմ բռներ են ընդդէմ խնամակալաց։

Բոլոր ուղեւորք կը հաւաստեն թէ խնամակալ Մուդքուրօֆ բանտարկուած է իւր տան մէջ որ զինուորաց հսկողութեան ներքեւ առնուած է։

—Վառնայէն առնուած լուրերէ կ'երեւի թէ խնամակալ Ժիվքօֆ եւս հսկողութեան ներքեւ է այդ քաղաքին մէջ և իւր բնակած տունը գիշեր ցորեկ պաշարուած է զինուորներէ որք կ'արգելուն ամեն յարաբերութիւն։

—Սոֆիայէն կը գրեն թէ Անգլիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ դիւանագիտական գործակատարաց ջանքերն խնամակալաց և նախարարաց միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու նպատակաւ՝ ի դերեւ ելեր են. այդ ջանքեր սա արդիւնքն ունեցեր են միայն որ երկու կուսակցութիւնք խոստացեր են յարձակողական ընթացք չբռնել ցգումարումն Սոպրանիէին. կը մնայ գիտնալ թէ պիտի պահե՞ն իրենց այս խոստումը։ Առ այժմ Նիքօլայէֆ-Պատուալովի կուսակցութիւնն յաղթական կ'երեւի. սա իւր կողմ ունէր Սոֆիայի և Ռուսճուքի պահապան զօրքերն որք խնամակալաց յարած էին. այդ, Սոֆիայի պահապան զօրաց գունդն իւր հրամատարին՝ Բօրօֆ հազարապետին վերադարձէն ի վեր, պատերազմական նախարարին և նախարարապետին կուսակցութեան կողմն անցած է։

Ահաւասիկ այս երկպառակութեանց սկզբնապատճառը. Կռիւը ծագած է [illegible] մակալք երկրին այլեւայլ կողմերը կը շրջէին, գլխաւորաբար ի Ռուսճուք. Նիքօլայէֆ գնդապետն և Պ. Պատուալօֆ իմացան իրենց Սոֆիայի բարեկամաց միջոցաւ թէ խնամակալք նախարարութեան դէմ կը խօսին և կը խորհին տապալել զայն կամ մասամբ փոփոխել. Նիքօլայէֆ գնդապետն որոշեց կանխել զանոնք խնամակալութիւնը տապալելով, և բանակին աջակցութեանը վրայ վստահելու համար յանձնարարեց Բօրօֆ հազարապետին անմիջապէս Գերմանիա երթալ և հրաւիրել Ալեքսանտր իշխանն որ Պուլկարիա դառնայ։ Անոր մեկնումէն յետոյ, պատերազմական նախարարը Բէդրօֆ հազարապետին միջոցաւ Սոֆիայի սպայից տրամադրութիւններն իմացաւ խնամակալութեան դէմ զինուորական յեղափոխութիւն մը հանելու խորհրդոյ մասին։ Սպայք նպաստաւոր երեւցան այս խորհրդոյն, բայց առարկեցին թէ խոհեմութիւնը կը պահանջէ յետաձգել անոր գործադրութիւնը, վասն զի վստահ չէին այն ենթասպայից վրայ որոց աստիճանը բարձրացուցած էր խնամակալութիւնն։ Երդուան գաղտնիքը պահել, բայց սպայից մին, հարիւրապետ Միդօֆ, որ Պ. Սդամպուլօֆի բարիքները վայելած էր, խորհրդութիւնը ծանոյց առ Պ. Նաչէվիչ որ փութաց հեռագրել խնամակալաց անմիջապէս Սոֆիա վերադառնալ։ Ասոնք ևս Ռուսճուքէ մեկնելէ առաջ ապահովութիւն առին թէ տեղւոյն զօրագունդն հաւատարիմ էր իրենց. երբ Սոֆիա վերադարձան, Պ. Սդամպուլօֆ իւր քով կոչելով Նիքօլայէֆ գնդապետն, ըսաւ անոր.

—Այժմ, տապալեցէ՛ք զիս. Ռուսճուքի պահապան զօրագունդն հեռագրեց որ Սոֆիայի վրայ քալեն։

Պատերազմական նախարարն ուրացաւ. նախատալից բանակռիւ մը տեղի ունեցաւ այդ երկու անձանց միջեւ եւ Նիքօլայէֆ գնդապետը բարկացած դուրս ելնելով գնաց գտնել զՊ. Պատուալօֆ. Յարաբերութիւնք խզուեցան այս կերպով, սակայն ակնկալուած արդիւնքը ձեռք չբերուեցաւ, վասն զի ի դերեւ ելան այն ձեռնարկներ զորս ըրին խնամակալք՝ Վիտինի, Շումլայի, Վառնայի, Փիլիպէի եւ մինչեւ իսկ Սոֆիայի պահապան գունդերուն մօտ, համոզելու համար զայնս որ պատերազմական նախարարին եւ նախարարապետին դէմ ելնեն. Ընդհակառակն Պ. Սդամպուլօֆ իրենց դէմ վտանգ մը գուշակելով, գաղտաբար ճամբայ հանեց իւր երկու պաշտօնակիցները, մին՝ ի Ռումէլի եւ միւսն ի Դրնովա, Շումլա եւ Վառնա, որպէս զի խնամակալութեան կողմը շահին այդ վայրերու զօրքերը։ Յայտնի է թէ անոնց պաշտօնն ի դերեւ ելաւ, վասն զի Պ. Մադուրօֆ Ռուսճուքի մէջ և Պ. Ժիվքօֆ Վառնայի մէջ հսկողութեան ներքեւ կը գտնուին։ Գուցէ Պ. Պ. Սդամպուլօֆ եւ Նաչէվիչ ևս միեւնոյն բաղդին մատնուէին, առանց վերոյիշեալ դիւանագիտական գործակատարաց միջամտութեան։

Պ. ՏՕՆՕՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Պ. Արման Տօնօն որ ասիական երկաթուղեաց շինութեան մենաշնորհը խնդրելու համար մայրաքաղաքս եկած է, նախընթաց օր Եըլտըզի պալատը գնաց ընկերակցութեամբ իւր որդւոյն Պ. Բիէռ Տօնօնի և Պ. Մոժէլի, ու տեսակցութիւն մ'ունեցաւ արարողապետ Մունիր փաշայի հետ։ Պալատէն ելնելով, Պ. Տօնօն Բ. Դուռը գնաց Մեծ-Եպարքոսին և նախարարաց ներկայանալու համար, սակայն նոյն պահուն Նախարարաց Խորհուրդն յարատեւելը նիստ գումարեալ լինելուն, Պ. Տօնօն հարկադրեցաւ իւր այցելութիւնն ուրիշ օրուան մը թողուլ։

Ղալաթիոյ և Պոլսոյ լրագրոյ ոմանք Պ. Տօնօնի գալուստը ծանուցանելու առթիւ «Փարիզի օսմ. հիւպատոս» անուանած էին զայն, որ չփոթութեան մ'արդիւնք է։ Արդարեւ երկուշաբթի աւուր Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասան երկու պարոնայք, Տօնօն մականուամբ, մին՝ Պ. Բիէռ Տօնօն, օսմ. հիւպատոս Փարիզի և միւսը Պ. Արման Տօնօն՝ տնօրէն Փարիզու «Սօսիէթէ տը Տէբօ է տը Բօնգ Բուրան» ընկերութեան։

Լ. Հէրալտ կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանը կայսերական Իրատէի Հանըն ընկերութեան յանձներ է Պանտըրմայի շրջակայքը գտնուած ոսկեբորակի հանքաց շահագործման արտօնութիւնները։

—Պարոն Էտմոն տը Ռոչիլտ նախընթաց օր Մեծ-Եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ ի Բ. Դուռն և երէկ մեկնեցաւ իւր կնոջ հետ։

Պարոն Ռոչիլտ մայրաքաղաքս գալէ առաջ Իզմիր այցելած միջոցին 5,000 ֆրանքի գումար մը նուիրած է տեղւոյն հրէայ հասարակութեան։

—Կ. Պոլսոյ պապական նուիրակ Մոնսինեօր Պօնէդի որ Հռոմէն Ֆրանսա ուղեւորած էր, Մարսիլիայէն ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար։

—Կայս. Թիկնապահ Ասաֆ փաշա երէկ Դարդանէլէն մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ նախընթաց գիշեր Թէքսանէ գնաց եւ Ն. Վեհափառութեան կողմէ դրամական պարգեւներ բաշխեց ծովային զինուորաց եւ սպայից՝ նոցա իւրաքանչիւրին ամսաթոշակին չափ գումար մը տալով։ Ծովային զինուորք անմիջապէս բարեւի կեցան եւ զինուորական նուագածուաց խումբն Համիտիէ քայլերգն նուագեց, յետ որոյ զինուորք «Փատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։

—Զինուորական վարժարանի դասախօսութեանց տնօրէն անուանեցաւ նախնական վարժարանաց դասախօսութեանց տնօրէն գնդապետ Ահմէտ Շիւքրի պէյ, փոխանակ գնդապետ Սատէդտին պէյի որ հինգերորդ զօրաբանակին մէջ պաշտօնի մը կոչուած է։

—Սելանիկի Տէֆթէրտար Բաղըբ պէյ եւ Ադրիանուպոլսոյ մաքսային տնօրէն ու Արեւելեան Րումէլիի մաքսատանց ընդհ. Ահմէտ Քեմալ էֆէնտի, որք մայրաքաղաքս կը գտնուէին երէկ իրենց պաշտօնատեղիներն ուղեւորեցան։

—Ամսական երեք հազար հինգ հարիւր ղրուշ հանգստեան թոշակ յատկացուեցաւ Համաի նախորդ կառավարիչ Մուսթաֆա Զիհնի փաշայի։

—Այս երկուշաբթի օր ժամը 9ին Հայտար Փաշայէ մեկնող Նիկոմիդիոյ կառախումբը կայարանէն մէկ քիլոմետր տեղ հեռացած էր, երբ վայրաշարժ մեքենան կոտրեցաւ առանց մարդու կորուստ եւ ոեւէ վնաս պատճառելու։ Վակոններն կայարան վերադարձուեցան և ուրիշ վայրաշարժ մը զանոնք ճամբայ հանեց ժամը 10 1/2ին։

—Կը յիշուի թէ քանի մ'օր առաջ Սպարապետի Դրան մէջ հայթայթող Մուսթաֆա Զէքի էֆէնտիի դիակը գտնուած էր Իւսկիւտարի ծովեզերքէն։ Հանգուցելոյն ժառանգորդք ոստիկանութեան նախարարութեան կը դիմեն և կը խնդրեն որ Մուսթաֆա էֆէնտիի մարմինն այլուր փոխադրեն, սակայն ոստիկանութիւնը կը մերժէ նոցա խնդիրքը։ Ասոր վրայ ժառանգորդք Ներքին գործոց նախարարութեան դիմելով կը խնդրեն դիակը գերեզմանէն հանել, վերջնապէս համոզուելու համար թէ նոյն ինքն Մուսթաֆա էֆէնտին է, Ներքին գործոց Նախարարութիւնը մերժելով զայս, ամեն կասկած փարատելու համար կ'արտօնէ միայն որ գերեզմանին գլխի կողմէն ծակ մը բացուի և դիակին ինքնութիւնն հաստատուի։ Սոյն հրամանը կը գործադրուի ի ներկայութեան Իւսկիւտարի կառավարչին ու այլոց և ժառանգորդք կը համոզուին տեսնելով Մուսթաֆա էֆէնտիի գլուխը։

Անձնասպանութեան պատճառները դեռ յայտնուած չեն, որովհետեւ այն թուղթերն զոր Մուսթաֆա էֆէնտի գրելով վերարկուին գրպանը դրած էր ինչպէս նաեւ վերարկուն դեռ երեւան ելած չեն։ Նոյնպէս յայտնի չէ թէ Մուսթաֆա էֆէնտի ո՞ւսկից ծով նետեր է ինքզինքն։ Իւսկիւտարի ոստիկանութիւնը փութով յառաջ կը տանի իւր քննութիւններն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՅՈԲԵԼԵԱՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀՒՈՅՆ

Լոնտոն, 21 յունիս

Արքայական Թափօրն, որ Պըքինկհէմի պալատէն Ուէսդմինսդըրի Աբբայարանը գնաց, կարի շողշողուն էր։ Թափօրն անցաւ առանց ոեւէ միջադէպի։ Արքայազուն եւ կայսերական իշխանաց խումբ մ'[illegible] որ հեծեալ կ'ուղեկցէր Թագուհւոյն իբրեւ պատուակալ պահակախումբ, մեծ տպաւորութիւն գործեց։ Բոլոր ճամբուն վրայ, Թագուհին ողջունեցաւ ամբոխին ցնծալից աղաղակներով։ Ուէսդմինսդըրի Աբբայարանին առջեւ, Թագուհին ընդունեցաւ Գէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսէն որ շրջապատեալ էր բազմաթիւ բարձրաստիճան եկեղեցականներէ։ Եկեղեցական արարողութենէն յետոյ, իշխանք եւ իշխանուհիք անցան Թագուհւոյն առջեւէն, որ ապա Պըքինկհէմի պալատը վերադարձաւ նոյն շքով։

Լոնտոն, 21 մայիս

Օտեսայէ կը հեռագրեն առ Տէյլի Նիւզ.

«Հետեւակաց 13րդ զօրաբաժինն, որ 19,000 հոգիէ կը բաղկանայ, հրաման ընդունեցաւ մեկնման պատրաստութիւն տեսնել։ Զօրաբաժինին մէկ մասը պիտի երթայ ռումանական սահմանագլուխն եւ միւս մասն ի Խրիմ։»

ԱԺԱՆՍ ՌԷՈՒԹԷՐ

Լոնտոն, 21 յունիս

Անգլիոյ Թագուհւոյն Յոբելեանի հանդէսը մեծ շքով կատարուեցաւ այսօր։ Հիանալի օդն յատուկ փայլ մը կուտար արքայական Թափօրին որ Պըքինկհէմի պալատէն Ուէսդմինսդըրի Աբբայարանը գնաց մեծ շքով, եւ անգլիացի ու օտար իշխանաց պատուակալ պահակախումբն, որ հեծեալ կ'ուղեկցէր Թագուհւոյն կառքին, աննման կերպիւ հրաշալի էր։ Աբբայարանին մէջ կրօնական արարողութիւնք շատ պատկառելի էին։ Թագուհին հանած էր սուգի հագուստները։

Ամեն կողմէ վազած եկած անհուն ամբոխ մը եռանդագին աղաղակներով ողջունեց զԹագուհին բոլոր ճամբուն վրայ։

Ամենակատարեալ բարեկարգութիւն տիրեց հանդէսի բոլոր տեւողութեան միջոցին։

Լոնտոն, 21 յունիս

Պաշտօնական Լէնտըն Կազէթ այս առաւօտ կը հրատարակէ Թագուհւոյն մէկ հրամանագիրն, որով Ն. Վեհափառութիւն իւր Յոբելեանին առթիւ Ս. Միքայէլի և Ս. Գէորգայ կարգին ասպետ կ'անուանէ Կ. Պոլսոյ անգլիական ընդհ. հիւպատոս և բրիտանական Բարձրագոյն Ատենին դատաւոր Պ. Ճ. Հ. Ֆաուսէթ, որ հետեւապէս կ'ստանայ Սըր տիտղոսը։ Նոյն կարգին հասարակ անդամ կ'անուանէ զՊ. Բէննէտ, քարտուղար Կ.Պոլսոյ անգլ. դեսպանատան։

ՀԱՆԴԷՍ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ԱՂՋԿԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

Կիրակէ օրը տեղի ունեցաւ մեծաւ շքով Համազգեաց վարժարանին հանդիսաւոր մրցանակաբաշխութիւնն ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը, որոց համար այսպիսի հանդիսից սովորականէն աւելի հրապոյր մը կ'ընծայէր երկու ուսումնաւարտ օրիորդաց ելից վկայագիր ստանալն։ Այս երկու աղջիկունք էին՝

Զերենա Զօպանեան,
Աննա Աղջէեան։

Ինչպէս ամեն տարի՝ Ժրաջան Խնամակալութեան շնորհիւ կարգն և սրահի յարդարանք ըստ ամենայնի անթերի էին։ Դրօշազարդ և ծաղկահիւս դրուագի մը մէջ զետեղուած մեր Վեհափառ Ինքնակալին պատկերը կը նախագահէր հանդիսին։ Եւ ընկերութեանս հիմնարկու մեծ ազգասիրին Մինասեան Հ. Պետրոսի կիսանդրին խնդութեամբ գոգցես կ'ողջունէր իւր սերմանած սկզբանց այս առատ հունձքը։ Հանդէսը բացուեցաւ Համիտիէ Մարշով, զոր դաշնակի վրայ կատարեց վարժարանիս երաժշտութեան դասատու Թովմասեան էֆ., աշակերտ Բարիզու երաժշտական ճեմարանին։ Յետոյ Ասքանազեան էֆ., վարժարանին հայերէն լեզուի դասատուն, ամփոփ և ազդու տեղեկագրով մը պատկերեց ընթացիկ ուսումնական և դրամական վիճակն. այս վերջինս առայժմ, ո՛չ բնաւ գոհացուցիչ։ Հետզհետէ լսեցինք Օր. Զերենան որ տաճկերէն գեղեցիկ բանախօսութեամբ մը դրուատեց ուսմանց օգուտն և օրհնեց անոնց պաշտպան Վեհ. Սուլթանին անմահ անունն. Օր. Աննան որ գողտրիկ ոճով խօսեցաւ հայերէն՝ դպրոցիս Խնամակալութեան անդուլ եւ անձնուէր ջանից վրայ, Օր. Արտեմիս Խորասանճեանն որ արտասանեց անգլիերէն «Մարի Դիլոյ Սկովտիոյ» սրտառուչ քերթուածն, և այլ բազմաթիւ աշակերտուհիք որ հայերէն, տաճկերէն, ֆրանսերէն եւ անգլիարէն լեզուօք զանազան քերթուածներ արտասանեցին ի մեծ հաճոյս ունկնդրաց։ Այս դեռահասակ օրիորդաց մէջ մասնաւոր յիշատակութեան արժանի եղաւ Օր. Էլիզա Թովմասեան, որոյ փափուկ և զգայուն արտասանութիւնն «Փոքրիկ Մուրացիկն» անուամբ, յուզեց ամէն սրտերն և եռանդուն ծափահարութեամբք կրկնել խնդրուեցաւ։ Այս ամէն ճառախօսութիւնք եւ քերդուածք անջրպետեալ էին քաղցրիկ դաշնակահարութեամբ եւ խմբերգերով որ փայլ եւ վայելչութիւն կ'աւելցնէին հանդիսին, եւ անոնց միջոցին տեղի ունեցաւ աշակերտուհեաց պարգեւաբաշխութիւնն։ Հուսկ ուրեմն եկան իրենց հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու երկու ուսումնաւարտ աշակերտուհիք, ընդունեցան իրենց վկայագրերն եւ պսակները զոր անոնց տուաւ Մեծ. Թովմաս էֆ. Թէրզեան՝ քանի մը յորդորական խօսքերով։ Հանդիսականաց մէջէն խօսեցաւ Պ. Սքօտ, համալսարանական համազգեստիւ ի բեմ ելնելով, եւ յետ ներբողելոյ Հայ ազգին ջանքն ուսմանց ասպարիզին մէջ յառաջանալու մասին, շնորհաւորեց ուսումնաւարտ օրիորդներն։ Պ. Սքօտ իւր հայասէր զգացմանց համար մեր ազգին ջերմ համակրանաց արժանի է։ Հանդէսն աւարտեցաւ գողտրիկ բանախօսութեամբ մը զոր խօսեցաւ Մեծ. Պէրպէրեան Ռ. էֆ. եւ յորում Համազգեաց ընկերութեան նպատակի գեղեցկութիւնը գովելով՝ յիշեց արժանաւոր դրուատիւք նորա բուն հիմնադիրն Հայր Պետրոս Մինասեանն եւ զայն իւր խանդիւ ոգեւորող Մեծ. Պէշիկթաշլեանն, որոյ «Ե բայր եմք մեք» եւ քանի մը ազգաւ հատուածներն յիշատակելով՝ ազգային միութեան մեծ կարեւորութիւնն երեւան հանեց։

Անհնար է մեզ այս համառօտ տեղեկագիրը փակել առանց ջերմ յորդոր մը մատուցանելու կաթողիկ հասարակութեան որ աւելի փոյթ տանին աղջկըներու վարժարանին ամենայն գովեստից արժանաւոր խնամակալութեան ջանից։ Մեր ազգին տղայք եւ մանաւանդ աղջիկունք խուռն բազմութեամբ օտար դպրոցներ կը յաճախեն եւ կարող կ'ըլլան անոնց ամեն պահանջած թոշակները վճարելու. իսկ երբ խնդիրն ազգային վարժարանաց գայ, ծնողք այնչափ կատարելութիւններ կը պահանջեն որ հազիւ ամենէն յառաջադէմ ազգաց դպրոցները կրնան գտնուիլ, եւ որ աւելի ցաւալին է՝ այդ կատարելութիւնը ձեռք բերելու համար կարեւոր եղած եւ ո՛չ մի զոհողութիւն յանձն կ'առնուն։ Մեր մէջ խօսքը դեռ կ'ապոնէ գործը, այս չէ լուրջ ազգաց բռնած ընթացքը։ * * *

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՎԱՆ, 26 մայիս

Բաւական կարեւոր դէպքեր պատահեցան վերջին քանի մը շաբաթներու մէջ, յորս Նամակներս ընդհատեցան փոքր ժամանակ մը։ Թէ՛ Թուականի առաջնութեան եւ թէ՛ կարեւորութեան պատճառաւ, այդ դէպքերէն առաջինը համարելի է ողողում մը, որ Նախորդ ամսոյ 29ին տեղի ունեցաւ ի քաղաքիս։ Վանայ մէջ անուշ ջրոյ ողողումը զարմանք պիտի պատճառէ, քանի որ մեր քաղաք գետ չունի։ Ահա թէ ուստի յառաջ եկաւ։

Քաղաքի շրջակայ արտօրէից եւ այգիներու ոռոգման համար ջրամբարներ շինուած են քաղաքիս արեւելեան կողմը, յորս ամեն գարնան ջուրեր կ'ամբարուին, ամբան արտօրէից եւ այգիներուն բաշխուելու համար յետոյ։ Երեք ջրամբարներ կան. մին Բէչէն կէլանուով, քաղաքէս 4 ժամ հեռաւորութեամբ, կը գտնուի Ռսկիբակ անուն գեղի մը մօտ եւ ամենէն մեծ ջրամբարն է, երբ 20 տարի առաջ մեծահամբաւ Ապտուլլահ փաշայի օրով շինուած։ Այդ ջրամբարը քաղաքիս արեւելեան կողմի արտօրէից եւ այգիներու ոռոգմանն յատկացեալ է։ Հարաւային կողմի արտօրէից ոռոգման յատկացեալ է Տօնի անունով գիւղին մօտը գտնուած համանուն ջրամբար մը, 3 ժամ հեռու քաղաքէս, եւ Սըլկայ գիւղի համանուն ջրամբարը՝ 2 ժամ հեռաւորութեամբ, յատկացեալ է Հիւսիսային արտօրէից ոռոգման։ Վերջին երկու ջրամբարները, 2-3 տարի առաջ շինուած են ջանիւք քաղաքապետութեան նախագահ Թիմուր-զադէ Վսեմ. Թահիր փաշայի։

Ահա սոյն ջրամբարներէն Սըլկայ գիւղի համանուն ջրամբարը, այս տարի չափէն աւելի լեցուած լինելուն համար, Ապրիլ 29ին փլաւ յանկարծ եւ մինչեւ ծով 4 ժամու տարածութեան վրայ, բազմաթիւ արտեր, ողողեց։ Հարիւրաւոր ծառեր արմատախիլ ըրաւ, հարիւրաւոր ծառատունկեր խլեց, քանդեց Ցանկայ-Զոր եկեղեցւոյ կամուրջը, որոյ շինութեան համար 100 լիրայի գումար մը հազիւ բաւական է, աղբիւրներու տարբերիկեայ ճամբաներուն մէջ մնալով, երկու այլեւս ճամբաներն խափանեց եւ միւսներուն ալ կարեւոր վնասներ պատճառեց, և որ գլխաւորն է, քաղաքիս հարաւային կողմը գտնուող 15ի մօտ թիւրքերու տուները փլցուց։

Արկածը նոյն օրը քաղաքի մէջ իմացուելով, կուսակալ Վսեմ. Խալիլ փաշայ, Քաղաքապետութեան նախագահ Թահիր փաշա, Պատր. փոխանորդ Գեր. Գրիգորիս Սրբազան եւ ուրիշ բազմաթիւ պաշտօնեայք արկածեալ վայրը փութացին եւ Խալիլ փաշա անձամբ՝ մխիթարիչ խօսքերով քաջալերեց արկածեալ տանց տէրերը, որոց տուները, վարչական ժողովոյ որոշմամբ՝ պիտի շինուէին արդեամբ ժողովրդային հանգանակութեան մը։ Սոյն արկածի պատճառած վնասը կը հասնի իբր 3000 լիրայի։

—Թուականի եւ կարեւորութեան կարգաւ երկրորդ դէպքն է Պօղոսեանց մի նոր փորձը ընդդէմ Գեր. Պատր. փոխանորդ Հօր եւ Ն. Սրբազնութեան հրաժարականն, որոյ մերժումը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց տեղս։

Կարմրւոր վանքի նախորդ վանահայր Սարգիս քահանայ, վանքի ինչ ինչ իրեղէնները գողցած լինելու յանցանօք ամբաստանեալ էր։ Հակառակ քահանայի հերքման, ամբաստանութիւնը կը հաստատուէր եւ Տնտեսական խորհուրդը կը պահանջէր գողցուած նիւթերը։ Քահանայն կրկին կ'ուրանայ։ Սորա վրայ Գեր. Գրիգորիս Սրբազան զայրացած, կը յանդիմանէ քահանայն եւ ժամու մը չափ առաջնորդարանի սենեակներէն միոյն մէջ հսկողութեան ներքեւ կը դնէ։ Պօղոսեանք առիթը գտած լինել կարծելով, լուր կը տարածեն թէ Սրբազանը քահանայն ծեծած, վիրաւորած, բանտարկած է եւ քահանայի տղան ալ համոզելով, աղերսագիր մը ուղղել կուտան Ընդհ. Վատափագին եւ իբր պատժական գործ մը նկատելով խնդիրը, կը բողոքեն Սրբազանին դէմ։ Փորձահայ վրէժը լուծել կ'երազեն։ Սակայն խնդիրը տակաւին Պատժ. ատեանին չըյանձնուած, քահանայն կը յայտարարէ որ Սրբազանը զինք երբեք չէ ծեծած եւ թէ այլայն իր փոխանորդը չէ աւանեցին։ Սորա վրայ խնդիրը կը փակուի, ամօթահար թողլով նորա աղէտ հեղինակները։

Սոյն միջոցին Գեր. Գրիգորիս Սրբազանն ալ, չը գիտենք ի՛նչ պատճառաւ, հեռագրաւ կը պնդէ յառաջագոյն իւր տուած հրաժարականին վրայ, սակայն Խառն ժողովն եւ Տնտեսական ու Ուսումնական խորհուրդները միանալով, իրենց Դիւաններու ստորագրութեամբ հեռագրաւ կը խնդրեն Պատրիարքարանէ չընդունիլ Ն. Սրբազնութեան հրաժարականը։ Պատրիարքարանի որոշումն, որով Ն. Սրբազնութեան հրաժարականն մերժուեցաւ, եկաւ վերջ տալու խնդրոյն եւ Պօղոսեանց կարծեցեալ յաղթանակին։

— Քաղաքիս Վարչական ժողովոյ հայ անդամներէն մին երկար ժամանակէ ի վեր հիւանդ լինելուն համար հրաժարած եւ մին եւս Վերաքննիչ ատենէն անդամ ընտրուած լինելով, նոցա աթոռները թափուր կը մնային։ Այս անգամ նոր ընտրութիւն տեղի ունենալով, նոր անդամ ընտրուեցաւ Աւետարանական դատարանի անդամ Յարութիւն էֆ. Փալճեան եւ Վերաքննիչ ատենի նախորդ անդամ Յարութիւն էֆ. Թէրզի պաշտօնէ։ Արդէն Ալէաթճեան Սրբազան եւս ժամանակէ մ'ի վեր կանոնաւորութեամբ ներկայ կը գտնուի Վարչական ժողովոյ նիստերուն։

— Ժամանակէ մ'ի վեր քիւրդ ջորեպաններ արմտիք կը փոխադրէին քաղաքէս Մուսուլի գաւառն եւ Պարսկաստանի մէջ ծախելու համար, ուր կ'ըսուի թէ մարդիկ վնասած լինելով հնձոյ, արմտեաց գինը բարձրացած է։ Այս պատճառաւ ցորենի գինը՝ չափն 20 ղրշէն 30 ղրշ բարձրանալով, երեւանի չափ աղքատ ընտանեաց պատկանող կիներ, 1880ի մեծ սովի կրկնութիւնն վախնալով, անձամբ կառավարութեան ապարանքը դիմեցին եւ աղերսագիր մը մատուցին Վսեմ. կուսակալին։ Գաւառիս Վարչական ժողովը լուրջ նկատողութեան առնլով խնդիրն եւ յառաջիկայ հնձոց վիճակը դիտելով, Ներքին գործոց նախարարութեան հրամանաւ, Վանայ գաւառէն շրջակայ գաւառներն արմտեաց արտածումն առժամանակեայ կերպիւ արգիլեց։

Ջմրան երկարութեան եւ ձեան առատութեան պատճառաւ, յառաջիկայ հունձքը յաջող արդիւնք մը չը խոստանար։ Եթէ անձրեւները ժամանակին կանոնաւորութեամբ տեղան եւ եթէ արտասովոր բան մը չը պատահի, այս տարուան հունձքն առաւելն միջակ արդիւնք մը միայն կը խոստանայ։ Մարախն, ինչպէս կ'ըսուի, մասամբ Հէքեարիի հարաւային գաւառներն արդէն հասած լինելով, մեր նահանգն արշաւելն ալ շատ կը վախցուի։

— Գաւառիս Նորընտիր ընդհ. դատախազ Նազըֆ պէյ, ամսոյս 25ին տեղս հասաւ։ Իւր նախորդը Հաֆըզ պէյ կը փոխադրուի Տրիպոլիքիր նոյն պաշտօնով։

— Ամսոյս 12ին, Վսեմ. կուսակալի հրամանաւ եւ ճամբաներու շինութեանց Յանձնաժողովոյ հսկողութեամբ, սկիզբ դրուեցաւ կանոնաւոր խճուղւոյ մը որ քաղաքիս հարաւային կողմի նոր դռնէն պիտի երկննայ արեւելեան կողմը, մէկ կողմէն մինչեւ Ցանկայ-Զոր եկեղեցին եւ միւս կողմէն մինչեւ Արարքի մեծ հրապարակը յանգող Այգեստանեայց երկու գլխաւոր պողոտաներու վրայ։ Սոյն խճուղւոյն երկայնութիւնն է մէկ ժամէ աւելի ճամբայ։ Իւրաքանչիւր չափահաս անհատէ չորս գործաւոր կը պահանջուի այս տարւոյ համար։

—Կեդրոնական Վարչութիւնը քաղաքիս առժամանակեայ Խառն ժողովոյ հանգուցեալ անդամի փոխարէն Պետրոս էֆ. Գափամաճեան նոյն ժողովին անդամ ընտրած լինելով, Գեր. Ալէաթճեանի հրամանաւ սկսած է յաճախել նոյն ժողովին։ Իսկ Պօղոսեան երկու անդամք քանի մ'ամսէ ի վեր երբեք ներկայ չեն գտնուիր ժողովի նիստերուն։ Կեդր. Վարչութենէն պիտի խնդրուի որ նոցա փոխարէնն ալ երկու անդամներ նշանակուին։

— Քաղաքական ժողովը գաւառիս Ուսումնական խորհուրդը կազմեց հետեւեալ անձերէ. Տէրպ՝ Խորէն Խրիմեան՝ Ատենապետ, Մովսէս Մալըեան՝ Ատենադպիր, Նշան Շիրվանեան, Խաչատուր Սօլախեան, Սահակ Թէրլէմէզեան՝ անդամ։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 Յունիս

Բարեկենդաց կողմէ Կարինէ առնուած նամակներ կը պատմեն հետեւեալ շահեկան դէպքը.

«Յուզեալ օր մ'եղաւ մայիսի երրորդ օրը քաղաքիս ժողովրդեան համար։

«Ֆրանսացի Փաշա Ս. Սիլիլըր երեք օրեր էին որ կորսուած էր. մայիս 2ին քաղաքէս 2 ½ ժամ հեռաւորութեամբ հովտի մը մէջ մեռեալ գտնուեցաւ։ Անմիջապէս կուսակալ Մուշթաֆա փաշայի հրամանաւ տեղւոյս ընդհ. դատախազն, քաղաքական բժիշկն Տր. Պէկեան էֆ. եւ այլ պաշտօնեայք ընդ որս նաեւ Ֆրանսական հիւպատոսի թարգմանն եղելութեան տեղին կը փութան։

«Տր. Պէկեան զննելով վախճանելոյն դիակն՝ կը հաստատէ բնական մահուամբ մեռած լինելն եւ ներկայք կը համաձայնին Տօքթ. օրին դիտողութեանց։

«Վախճանելոյն մինչ՝ ան պահանց երեսոտքերն կը սկսէին եւ վզին վերայ փոքրիկ ալի մը կը ձեւանայ, վզին կախած երկնթեայ շղթայն պատճառաւ։ Ուստի երբ դիակն ի խաղրուեցաւ տուն եւ վերայ նշաններ դիտուեցան, անըմբռնելի դատուեցաւ ժողովուրդի կողմէ Տօքթէօրի յայտնած կարծիք. համակերպելով ժողովրդային զգացմանքին եւ ուզելով կատարելապէս վերահաստատ ըլլալ ճշմարտութեան՝ հիւպատոսն երկրորդ քննութիւն մը պահանջեց առաջին։

«Ժողովրդեան ամեն խաւերու մէջ տարածուեցաւ երկրորդ քննութեան լուրն, ուստի ի լոյս պիտի գայ քաղաքական բժիշկի բարոյական մահն կամ յաղթութիւնն։ Քննութեան օրն որոշուած էր մայիս 3։

«Պաշտօնական մարմինք եւ հիւպատոսն ի սրտէ կը բաղձային Պէկեան էֆենտիի յաջողութեան, ինչպէս նաեւ ամեն անոնք որ համոզում գոյացուցած էն նորա հմտութեան եւ ճշմարտութեանը վրայ։ Ժողովուրդը սպասողի կը դիմէ կառավարութեան պալատը։ Անդ էն բոլոր պաշտօնեայք։

«Հիւպատոսն իւր կողմէ քննիչ նշանակած է Բրիտանիոյ հպատակ եւ Լոնտոնի համալսարանէն բժշկական վկայագիր ստացած Տօքթ. Պ. Արզանեան եւ իտալական փոխհիւպատոս Տր. Լավէնի։ Վսեմ. կուսակալն ալ նշանակած է Տօքթ. Լանսօնի, Բ. Գօլթաղսի Տօքթ. Մէհէմմէտ Ալի էֆ. (զինուորական բժիշկ) եւ Գ. Տօքթ. Պէկեանը։

«Ժամը 3ին, ընդհ. դատախազի հրաւիրանօք Տօքթ. Պէկեան կ'սկսի մերկացնել դիակն եւ մանրամասն քննութեան կ'ենթարկէ վիրաց նշաններն։ Չորս բժիշկներ կ'ունկնդրեն Տօքթէօրին պատճառաբանութեանց եւ յուզեալ վիճաբանութիւն մը կը սկսի. ուր ուրեմն Պէկեանի դիտողութեանց ճշմարտութիւնը կը հաստատուի չորս Տօքթէօրներ, Լավեանէ, որք եւ կ'ստորագրեն Տօքթէօրի նախկին տեղեկագրին համաձայն տեղեկագիր մը։ Տօքթէօր Պէկեան արժանացաւ այսու ժողովրդեան համակրութեան՝ ինչպէս արդէն կը վայելէր մեծ եւ փոքր պաշտօնէից սէրն։»

ՀԵԼՈՒԵՏԻՈՅ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

(Շար. Երէկի Թուէն և վերջ)

ԺԸՆԵՎ, 8 Մայիս 1887

Թողլով Ժընեւի հասարակաց շէնքերն ու շնորհքները, մտնենք այժմ բուն հասարակութեան մէջ։

Կէս օր է. տարօրինակ, բայց շատ բնական սովորութիւն մ'ունին քաղաքացիք. միջօրէին կիրակուրի ժամանակ վաճառականն, արհեստաւորն ու գործաւորը գործադուլ ընելով ամեն ոք կ'երթայ իւր տունն, իւր ընտանիքի հետ ճաշելու։ Բայց ընդհանուր սովորութիւն է գրեթէ, իրենց տունը կամ տեղն համնելէն առաջ մի անգամ սրճարան, աւելի ճիշդ ըմպելարան կ'այցելեն նախապէս. հոն քանի մը վայրկեան կ'առանձնանան զանազան ըմպելեաց, մանաւանդ գարեջրի հետ։ Այս ամբոխին հետ խառն ներս կը մտնեն նաեւ կառավարութեան գլխաւոր պաշտօնեաներ՝ Ֆոնկցիոններներ՝ երբեմն իրենց տիկնանց եւ երեխայից հետ եւ կը բազմին սեղանի մը շուրջը, գարեջրի մեծկակ ըմպ կամ խոշորկեկ գաւաթ ձեռքերնին կը տնկեն եռանդեամբ եւ տաք տաք կը խօսին. երբեմն գանայանն ու սրճարանի հաւաքն ալ անոնց քաղաքական խնդրոց մէջ կը մտնէ եւ կարծիք կը յայտնէ. խտրութիւն չկայ հոս, ոչ տիրոջ, ոչ ծառայի, ոչ արուի եւ ոչ իգի. ահա այսչափ արմատական ազատական է Ժընեւ ինչպէս նաեւ Սուիսի արդի կառավարութիւնն, հզօր կուսակցութիւն մը որ երկար ժամանակէ ի վեր իշխանութեան ղեկը կը վարէ, սակայն օգտակար եւ ճարտար եղանակաւ, որոց գլխաւոր ուշադրութեան առարկան է հասարակաց անդորրութիւնը, մասնաւորապէս գործաւորաց դասը գգուել ու գոհացնել, գործ եւ հաց ճարելու անոնց, որով միանգամայն եւ իրենց։ Հոս սրճարանին միւս կողմը թափթըփած մարդ մը կայ, մեր գիրեզմանակիր պանդուխտ քահանաներուն դէմքով, որուն Պոզէ անունը կուտան. այս խորհրդաւոր մարդն 1871ին Փարիզի Հասարակորդաց կլթութեան անկերթ նախարարը, պարզ գործաւոր մ'է, ֆէտէրէ շէշը միշտ գրպանն, որ Ռօշֆորի լրագիրն ի ձեռին կը կարդայ, կը գայէ եւ ծաղրէ։

Ասոր առընթեր բազմած է նիհար եւ ջղոտ ծերունի մը, քան տարիներէ ի վեր արտաքսեալ ռուս գրագէտ մ' որ գլուխն, ոտքն ու ձեռքերը շարժելով ինքնախօսութեամբ կ'ըղձայ, ուղէն մէջ նոր ծրագիր եւ կառավարութիւն կ'անիծէ, եւ ապա, ինչպէս կ'ըսէ, չը յաջողելով, յանկարծ ոտքի կ'ելնէ զայրացմամբ եւ իւր բաղդակից Լեհացի ընկերոջ ձեռքը թօթուելով կը մեկնի։ Բայց ո՛րչափ հեզ ու խոնարհ բնաւորութիւն մը կ'ստանան այս առիւծներ Զուիցերիոյ մէջ. կարծես թէ անկոտոչ եղան բնութիւնն զգեցած լինին, այնչափ անվնաս արարածներ դարձեր են, Սրճարանէն դուրս ելած միջոցին կը գտնեմ որ մէկ անկիւն քաշուած է Գ. Կասար, Ժընեւի Հասարակապետութեան Կամպէթան, շրջապատեալ իւր ընկերներէն, մերթ Թիւր-Մօտրէյի (1) եւ մերթ Դիւ-Թէժեւոյի (2) վրայ կը խօսի։ Իսկ երբ ժողովուրդը կ'սկսի ճաշել, քաղաքի ամեն կողմէն միւզիքի ձայներ կը լսուին։ Ժընեւցիք ինչպէս նաեւ Հելուետացիք ընդհանրապէս, աղքատն ու հարուստն, հացագործն ու սափրիչ, պարոնիպանն ու կառապանն Ապողոնի սիրահար աշակերտներ են։ Եւ երբ ժողովուրդ մը երգ ու նուագ կը սիրէ, ընդհանրապէս ազատութեան, բարութեան եւ գոհութեան նշան է։

* *

Այս տարի առանց գարուն ունենալու, ամառն կը սկսի, ընդ որ նաեւ վարժարաններու քննութիւն, մրցանակի հանդէսներ եւ արձակուրդի օրերը։ Աշխարհի չորս կողմէն օտարականները կռունկներու կարաւանի պէս դէպի Հելուետիա կը վազեն. խանքր քաշուելու ժամանակը կը մօտենայ։ Ժընեւէն չի մեկնած այցելութեան կ'երթանք Ժան-Ժագ Ռուսօի, մեծանուն քաղաքացիի տունն. իւր ծննդավայրը որչափ անձուկ, խոնաւ եւ խաւարչուտ է, այնչափ փառաւոր է իւր տեղը յետ մահուան։ Ի՛հ, այսպէս ո՛ր մեծ մարդ իւր կենդանութեան գոհ եղած է. մարդիկ որ Նախանձով կը մնանին, չեն ներեր որ իրենց հաւասար մահկանացուն բարձր վարձատրութիւն մը ստանայ կենդանութեան. հայրե՛ն, մեռիր կ'ըսեն, որ սիրենք գէրգ. զարդարենք գերեզմանդ, բայց խելօք հայրենիքները պէտք չէ աճապարեն այդ անդրաշիրիմեան ապերախտ բաղդէն օգուտ քաղել։

Հոն, ուր Ժընեւի լիճը այլեւս գետ կը դառնայ, Մոն-Պլանի ընդարձակ կամուրջին մօտ, քառակուսի փոքրիկ կղզեակ մը կայ. անդ եղևնեաց, կաղամախի եւ բարձրուղէշ սօսիներու հովանեաց տակ կը հանգչի արձանացեալ Ռուսօն, մեծաչափ գրեանը թագած իւր աթոռին շուրջ. կարծես մտախոհ կը դիտէ հոգի եւ կեանք ներշնչող լճի երկարութիւնն, թափանցել կ'ուզէ անոր մանրամասն ալիքներու խորութեան. շոգենաւներ սուլելով կ'երթեւեկեն իւր աչքէն. կը դիտէ մարդկային ամբոխ, մահկանացուաց խաժամուժը, որ կեանքի եւ նիւթի դէմ կը մղին եւ կ'ըլլան ուժասպառ. ի՛ արդարատենոք ժպիտ մ'ունի, ինքն ազատ է այժմ այդ դիւթական կղզեակին մէջ, եւ կղզին հպարտ է Ռուսօի անունը կրելով։

Այս համեստ արձանէն ու մօտական կղզեակէն մեկնելով կ'երթանք տեսնել մի շքալ ճոխութիւն, մէկը որ բազմագունակ կրանիթներով զարդարուած գմբեթի մը գլուխ բարձրացեր եւ իւր պղնձէ նժոյգով զինք իրեն մօտ երթալ կը հրամայէ, քան թէ կը հրաւիրէ։ Որչափ մօտենանք այդ արձանին, այնչափ կրանիթի գեղարուեստի շքալութիւն կը տեսնենք քան թէ ճաշակի փափկութիւն եւ արձանն ինքնին կը փոքրանայ, եթէ արձան կանգնելու սովորութիւն մեծ մարդոց միայն յատկացած լինի։ Պրօնսուիքի դուքսի արձանն է այն, նա որ իւր ամբողջ հարստութիւն՝ 25 միլիոն ֆրանք Ժընեւի կտակելով մեռաւ։ Ահա՛ այն դրամով զարդարուած են քաղաքի հասարակաց շատ մը շէնքերը, ինչպէս նաեւ Հրաշակերտ Թատրոնը. եւ քաղաքն ի փոխարէն դուքսի այս շնորհաց, կանգնած է սոյն երախտագիտութեան յիշակերտը։

Այսպէս չէ՞ Ժընեւցոց գլուխ, ինչպէս կ'ըսէ հայկական առած մը, որ առէպ օտար հիւրերու հարստութեան ժառանգորդ կը դառնան, կը պատմեն թէ յիշեալ դուքս կտակ ընելէն վերջ երբ ծանր հիւանդ ինկած է, ինչպէս կը լինի ծառաներէն մին տան պատուհանէն փողոց բան մ'աւելորդ դուրս նետած լինելով, ոստիկաններ կը տեսնեն զայն եւ կառավարութեան յայտնելով, դուքսը չը գիտեմ երեք կամ չորս ֆրանք տուգանաց կը դատապարտուի։ Չար սատանան, որ ամեն արդարութեան եւ օրինապահութեան հակառակ է, այս դէպքը դուքսի ականջն ի վար կը փըսփսայ, որով անչափ կը զայրանայ մինչ կտակն ջնջել կը պատրաստուի. բարեբաղդաբար հոգեառ հրեշտակը շուտ կը հասնի Ժընեւցոց բաղդի օգնութեան եւ իշխան կը մեռնի կառավարութեան գովելի օրինապահութիւնը պատժելէն առաջ։ Սոյն օրինակ խստապահանջութեան դէպք մ'ալ Պ. Րօշիլտին պատահած է, Նորին ոսկեղէն մեծութիւն Ժընեւի լճին եզերք փառաւոր ամարանոց մը ունի. օր մը իւր շոգենաւով Ժընեւի մօտեր կուգայ, չը գիտեմ ինչ դրոշակով, եւ Ժընեւի Տէր-Մէնը քան ֆրանքի տուգանաց կը դատապարտէ օրինազանց մարդիկան, առանց ուշադրութեան առնելու այն մեծագումար նուէրները, զորս Րօշիլտ իւրաքանչիւր տարի քաղաքին կուտայ եւ իւր յատուկ հիւանդանոցներ կը պահէ։ Նմանօրինակ զուարճալի խստապահանջութիւն մ'ալ Պ. Ռըվլիօ անուն մեծահարուստ անձին կը պատահի. այս ծերունին քաղաքէն քիչ մը հեռու պալատի նման թանգարան մը կառուցած եւ թանկագին հաւաքածոներով ճոխացուցած է, որոյ պատկերաց, կոլլէկներու, յախճապակեայ անօթից մասեր նշանաւոր են, օրինակի համար, միայն Ռաֆայէլի մէկ պատկերին քանի միլիոն ֆրանք վճարած է. Ռըվլիօ այս մեծ շէնքն, իւր մեծ հաճոյութեամբ դարձնալ այս բաղդաւոր Ժընեւցոց կը նուիրէ. բայց կառավարութիւնն այս մեծ բաղդն ալ կորսնցնելու փորձ մը ըրած է, չուզելով օրինաց անվնաս բացառութիւն մը ընել։

Կառավարութիւն մը երբ ինքն օրինաց արդարութեան կը հպատակի, երբեք դժուարութեանց չի պատահիր զայն գործադրելու։

ՏԵՎԿԱՆՑ

---

(1) Թիւր-Մօտրէյը Ռօն գետի ջրի ուժութիւնն ի նպաստ գործարաններու բաշխելու այն մեծ ձեռնարկութիւնն է որ յաջողութեամբ պսակուեցաւ, այն մեծ գետի ընթացքն բառ հաճոյս դարձնելով եւ գործածելով. յիշատակաց արժանի նշանաւոր գործ մ'է նոյն իսկ Եւրոպիոյ մէջ։

(2) Դիւ-Թէժեւոյը նշանաւորութեան ազգային հանդէս մ'է, որ երկու պայքին անդամ մը, իւրաքանչիւր նահանգի մէջ կը կատարուի կարգաւ. այժմ կարգը Ժընեւինն է, որոյ առթիւ մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Այսօր մեր Գ. երեսի մէջ կը հրատարակենք Շիրքէթի Խայրիէի մէկ Ազդն որ ցոյց կուտայ Պայրամի առթիւ Վոսփորի շոգենաւուց կատարելիք երթեւեկութիւնները, սովորական երթեւեկութիւններէն զատ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 9 յունիս

Այսօր Ղալաթիոյ Պորսան գոց է Պայրամի տօնին պատճառաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 21 Յունիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

(Պորսան գոց է Յօրսելեանի տօնին պատճառաւ)

Վիեննա, 25 Յունիս, ժամ 4 երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 90
Օսմանեան երկաթուղի	16 20
Բարիզ, 21 Յունիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 ½ %	109 15
» » 3 %	81 40
Օսմանեան ընթացիկ Ալերի Դ. բացուեցաւ	14 80
» » » գոցուեցաւ	14 85
» » » Բ.	15 15
» » » Գ.	14 80
Օսմանեան երկաթուղի	33
» Բէմիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	510
Դրէտի Լիոնէ	568 75
» Ֆօնսիէ	1383 75
Բաժնեկամն Լոնտի	1228 75
Սուէզի ջրանցք	2030
Ռուսական 5 % 1877 ի	102 ⅞
Իտալական Ռանթ	99 87 ½
Եգիպտական միացեալ	379 37 ½
Սպանիական (արտաքին)	68 ⅛
Բրիօրիթէ թիւրք	365
5 % Հնդկական	375 25
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 22

La Compagnie de Ré-Assurances de Manheim.

Ստորագրեալս, որ արդէն անցեալ մայիս 20ին յայտարարութիւն մ'ըրած էր, պատիւ ունի այժմ ծանուցանել հասարակութեան թէ յիշեալ Ընկերութեան մայրաքաղաքիս ընդհանուր Գործակալութիւնն այս օրէն սկսեալ յանձնուած է ինձ։

Պարոնայք Տ. Լէսլի եւ Վիէտոր Թրէէ որք նոյնպէս Assurances de Mannheim ապահովագրական ընկերութեան ներկայացուցիչները կը մնան։

Կ. Պոլիս, 21 յունիս 1887

ԺԱՆ ՊԼՍԷՐԻԱՆՆԻ
Քննիչ Մանհայմի Assurances և Ré-Assurances Ապահովագրական Ընկերութեանց.

921 1—2

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Գ. Փ. ՋՕԲՈՒՐԵԱՆ

9 ՂԱԼԱԹԻԱ ԳՕՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆԻ ԴԻՄԱՑ 9

Պրոնսվիգի 103րդ վիճակահանութեան առաջին կարգի ամբողջ մայր տոմսը 128 ղշ ոսկեդրամ, կէսը՝ 64, քառորդը՝ 32 եւ մէկ ութերորդը՝ 16 ղրուշ։

Սաքսոնի 112րդ վիճակահանութեան առաջին կարգի ամբողջ մայր տոմսը 250 ղշ ոսկեդրամ, կէսը 125, մէկ հինգերորդը՝ 50 եւ մէկ տասներորդը՝ 25 ղրուշ։

Կատարուած վիճակահանութեանց շահուած վիճակներուն պաշտօնական ցանկերը միշտ պատրաստ են ի տրամադրութիւն մեր գնորդաց եւ շահուած վիճակներն անմիջապէս կը վճարուին. Նաեւ Դրամատանս մէջ ամփոփուած են թէ՛ Բուժէլի երկաթուղեաց եւ թէ՛ օտար տէրութեանց բոլոր պարգեւաւոր արժէթղթոց վիճակահանութեանց ամբողջ ցուցակներն եւ շահուած թիւերն ըստ օրինի կը վճարուին, ինչպէս նաեւ արժէթղթոց տոկոսը կը կատարուի օրուան գներով։

Պատրաստ եմք նաեւ գաւառացի գնորդաց յանձնարարութիւններն եւս կատարելու փութով, բաւ է թէ՛ տոմսակներուն թէ՛ արժէթղթոց տոկոսներուն ու քանակութիւնը մեզ հաղորդուի ու փոխարժէքն յղուի։ Իսկ հարցմանց կը պատասխանուի եթէ թղթատարական ծախքերը միասին ղրկուին։

Նամակի հասցէն է՝
Գ. Փ. ՋՕԲՈՒՐԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.
Հեռագրի հասցէն է՝
ՋՕԲՈՒՐԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

904

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ

Ընթերցասէր հասարակութեան դիւրութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ պատշաճ դատեցինք մեր գրատան ձեռագիր հետեւեալներն ի վաճառ հանել մեծագոյն զեղչերով.

	Գին	Հիմակուր
Գործնիք Հաւատաքննութեան պատկերազարդ.	20	12
Բէրայի Գիշերներ, վէպ հեզ.	15	8
Աւրա Գոնաթանթէն, վէպ թրգ.	10	6
Թուաբանութիւն ընդհ. 2 հատ.	76	20
Առողջապահութիւն տանուտութեան	8	3
Հազար եւ մի առակաւոր բանք.	10	5
Բնական պատմութիւն նախնական.	3	2
Համառօտագոյն բառարան հայ.-գալ. հանդերձ գրաւցատրութեամբ.	10	5
Բառգրքուկ հայ.-գալ.	7	4
Նոր քերականութիւն հայերէն.	4	2
Ընթերցարան պատկերազարդ	2½	2
Անկանոն բայեր գալ. լեզ.	8	5
Ընդունելութիւնք » »	5	3
Նարեկ պատկերազարդ փոքր սալ.	17	10
» մեծադիր.	8	5
Սաղմոս բազմապատկեր փոքր.	8	4
Առաջնորդ անգղ. լ'գալ.	10	6

Գնել ուզողները պէտք է դիմեն մեր գրատունն Ցաքրեան խան թիւ 15։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին պայմանաւ որ 50 ղրշէ գումարէ սակաւ չլինին։

Գ. ՊԱՂՏԱՍԼԵԱՆ

919 1—10

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
ԵՐՈՒԱՆԴ Կ. ԳԱՐԹԱԼԼԵԱՆ
Դասատու
Ջափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն Երուանդ էֆ. Կ. Գարթալլեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ թուաբանութեան տեսական եւ գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան եւ մեծ խնամոց արդիւնք է։

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք կոկիկ եւ դիւրըմբռնելի ոճով բացատրուած են, եւ մեթոտական, շահու եւ վաճառականական հաշուեփոխարերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ։

Բաց աստի, մասնաւոր ուշադրութիւն եղած է որ իւրաքանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք Թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց եւ առօրեայ կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, առանց որոյ թուաբանական խնդիրք շատ անգամ տաղտկացուցիչ եւ աւելորդ կ'ըլլան։

Հմուտ թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէկ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել եւ բառնալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական դրութեամբ պատրաստուած շատ մը դասագրեանք։

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Ցաքրեան խան, թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ա. Պիրքէճեանի քով։

Գինն է 10 ղրուշ

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ։

886 5—50

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ՍԻՄՈՆ ԷՖ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Այս անգամ փոխադրած եւ հաստատած է իւր գրասենեակն ի Գավաֆեան խան, թիւ 2, ի Ղալաթիա, Վօյվօտա ճատտէսի։

Պատրաստ է ստանձնել գոհացուցիչ պայմաններով՝ քաղաքային, առեւտրական, պատժական, եղեռնական, վարչական եւ շէրիյի վերաբերեալ դատերու փոխանորդութիւնն, հայ. տաճկ. եւ գալղ. լեզուներով օրինական խորհրդատուութիւններ եւ թարգմանութիւններ եւ հաշուական եւ կամ իրաւաբանական կարգադրութիւններ։

909 3—14

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿՆԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ

696

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թաճնիյէ խուրճէսի իչին միւպայաասը մէվգըի մինագասաէ պուլունան ալթմըշ պին քիլէ ճէւիտ պուղտայ վէ եէտմիշ օրտուպա կէօնտէրիլմէք իւզրէ միւպայաա օլունաճագ իւչ պին պէշ եիւզ քիլէ ճէւիտ պուղտայըն իշպու հազիրանըն թուքուզ ըն պէշինճի բազար էրթէսի կիւնիւ պիլ միւնագասա դարարը դաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ օն ալթընճը սալը կիւնիւ տախի թէգարրիւր իտէճէք փիյաթլընտան խուրտաչ պէշ թէնզիլի գաբուլ իտիլէճէկինտէն, իհաալէսինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլեան օլունուր։

8 Հազիրան 1887 873
Նօ. 31 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թաշնիյէ խոարէսի հաալլաթընտան մէվճուտ օլուպ ֆիրուխթ օլունաճագ եւիզ եւիրմի պին գըյէ գալըն վէ գըրգ պին գըյէ ինճէ քէբէկլին էսմանը Օսմանլը լիրասը եւիզ զուրուշա օլարագ նագտէն վէ բէշլինէն վիրիլուպ պատէնճու գալըրըլմագ իւզրէ գալըն քէբէկլին պէհէր գըյէսի եւտի վէ ինճէ քէբէկլին պէհէր գըյէսի սէքիզ բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանը բուժմինին օն իւչիւնճիւ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն, իւլթիրասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 Հազիրան 1887 871
Նօ. 29 3—3

ԻԼԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

Իշպու Շէրիֆին պիրինճի վէ իքինճի վէ իւչիւնճիւ կիւնլէրի էքվմիյէ իլան խարիճինտէ զուհուրաթ օլարագ իճրա օլունաճագ բօսթալարըն պէյանը։

Քէօբրիւտէն տօղանճըլըն Բօղազ խաթտընա

Սթ.	Տգ.	
5	15	Քէօբրիւտէն Նէնի մահալլէյէ գատար օլան իսկէլէլէրէ
4	30	Գարշըյագ սիլյզագ բօսթասը
6	15	Քէօբրիւտէն Պէյլիւքտէրէյէ գատար օլան իսկէլէլէրէ

Քէօբրիւտէն տօղանճըլըն Անատօլու խաթտընա։

Սթ.	Տգ.	
4	30	Քէօբրիւտէն Պէյգօզա գատար օլան իսկէլէլէրէ անտէն Թարաբիա վէ Պէյլիւքտէրէ
8	30	Քէօբրիւտէն Պէյգօզա գատար օլան իսկէլէլէրէ անտէն Թարաբիա վէ Պէյլիւքտէրէ

Բօղազ խաթտընտան Քէօբրիւյէ․

Սթ.	Տգ.	
6	30	Եէնիմահալլէտէն Պէշիքթաշա գատար օլան իսկէլէլէրէ
7	30	Եէնիմահալլէտէն Պէշիքթաշա գատար օլան իսկէլէլէրէ
11	00	Եէնիմահալլէտէն Պէշիքթաշա գատար օլան իսկէլէլէրէ

Անատօլու խաթտընտան Քէօբրիւյէ

Սթ.	Տգ.	
8	00	Պէյլիւքտէրէտէն Պէյգօզա անտէն Իւսկիւտարա գատար օլան իսկէլէլէրէ
10	45	Պէյլիւքտէրէտէն Պէյգօզա անտէն Իւսկիւտարա գատար օլան իսկէլէլէրէ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կիրիտաէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ պիր սէնէլիք լահմէն գօյուն էթինին պէհէր քիյօսը եւիզ էլլի տօգուզ, եէտի եւիզ սէքսէն սէքիզ վէ էճնաս լահմըն եւիզ եւիրմի սէքիզ, ալթմըշ պիր բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հազիրանըն օն իւչիւնճիւ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն, իլթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 Հազիրան 1887 872
Նօ. 30 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիհնտաը ճէնապը Միւլիւքեանէ մուայէնէթը իչիւն միւպայեա օլունաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան պիր սէնէլիք լահմըն իլթասընա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին իշպու հազիրանը բուժմինին օն պէչինճի կիւնիւնէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի Թէքրար իլան օլունուր։

6 Հազիրան 1887 870
Նօ. 28 3—3

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, գրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս
791

INJECTION BROU

Առողջապահական, ամենազդու եւ զգուշական։ —Որ անմիջապէս կը բուժէ հին եւ նոր ախտմնահոսութիւնները։ 30 տարուան յաջողութիւն։ —Կը ծախուի աշխարհիս ամէն լաւ դեղատանց մէջ եւ ի Բարիզ, Ժ. Ֆէրրէի դեղատունը, 102, Րիշլիէօ փողոց, յաջորդ Պրուի

J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris
721

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՖԻՆԿ
Կալաթա, Քարանֆիլճի փողոց, Թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ
566

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐԱԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՈՔԹՕՐ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԵՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին՝ Թեւէ Թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայի կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'առաքէ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Բիւյիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, Թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ Թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլլօղլու փողոց Թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անասնական պատուաստի կեդրոնատեղին է Բիւյիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 168։

611

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴ
(Խուլ-պղպղան)
ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՒՏ ՀԱԶ
24 ժամուան մէջ կը բուժէն
ՍԻՒԼՍԻՖԻՐ ՄԱՆԱՐԱՈՎ

Քսան տարուան յաջողութիւն
ԱՄԵՆԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վաւերացուած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաւանութեանն արժանացած։

Արեւելից համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 35։

671 6—26

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Ի ՊԱՅՊԸԼ ՀԱՌԻՔ
ՖԻՆ ԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Այս կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր եւ կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին եւ կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ.

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ եւ հաստատուն ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր եւ ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք եւ ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր Թուղթ, գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապահակ եւն եւն։

736

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, անոթի, ստամոքսի ցաւերու; եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինառի, 2, Գոփօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌՍԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՔԻՐԻ, Ասսա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ,

621

ՍԻՆԿԵՐԻ
ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԵՏԼԻՆԿԵՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։ 626

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլի եւ Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանիքէա	4200	Ալֆինգա	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլը	4000	Նէքթիս	3000
Սէսօստրիս	3250	Բերա	300
Թիպէս	3250	Լուքսօր	800
Մակասալա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Մէրիլ	700

ՆԷՔԹԻՍ շոգենաւը, նաւապետ Օուէն, ամսոյս գլխի 25ին Լիվերփուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Ֆ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ
541 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերփուլ

ՓԱՓԱՅԵԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլի, Միջերկրականի եւ Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սօֆիա	3,000	Փըլըջ
Արգատիա	2,500	Ուոճըրս
Ալպանիա	2,500	Քրուէյքշանք
Կալապրիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	2,500	Մորլ
Բուլկէրիա	2,800	Ֆոթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ՖԱՆԻԷԼ ՔԱՔԱ ԵՒ ԸՆԿ.
536 Գործակալք

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible], Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալգամօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պասսանիօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրաւօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	5,000
Գալիբսօ	2,500	Օթրանթօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օթթօ	2,000
Գարլօ	2,000	Պասիֆիքօ	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիդօ	2,500	Բառդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Պիզօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	1,400
Տասսօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալգօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտօնէօ	2,200	Սանթօ	2,000
Կոզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօդօ	2,200	Սօրէնթօ	4,300
Հանգօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	3,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիլօ	2,300	Վասգօ	3,600
Քէլսօ	[illegible]	Իտալօ	1600
Քօնօ	[illegible]	Զէնօ	3,000
Լէ-	[illegible]	Զէրօ	41,0

Մոսքուա շոգենաւը, նաւապետ Միլլէր, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 10ին եւ 25 ն ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններ կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա
651

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՕՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի եւ Բօրտօյի միջեւ կանոնաւորապէս բանող.

Սամսոն, Տրապիզոն եւ Պաթում երթալիք յաւաքիկայ շոգենաւն է «Մէնզէլէ» որ յունիս 15ին Մարսիլիայէն եւ յունիս 22ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ուղեւորի եւ ապրանք ընդունելութեան

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՌԹԷ ՐԸՖՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
556 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրն անգամ մը կը բանին Լիվերփուլի եւ Միջերկրականի միջեւ.

Ուղեւորք եւ ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, եւ Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչեսթրի, Բրատֆորտի եւն եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ եւ կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալէլ
561 փաշա խան Ղալաթա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերփուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզարիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլիան	2500	Ֆլավիան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսթրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քարթէլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիպեան	800
Տալբոյ	700	Օպորթօ	700
Էճիփշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Գարոնայծ Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերփուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալդար, Գ. Գ. Գարվըր Եղբարք,
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալթա, Ա. Գամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադօ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիգօլ եւ ընկ.
546

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1887 Մայիս 12 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ Յունիս 14

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ եկող շոգենաւաց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
11 25	Եէնիմ. Մէզարբ. Պէօյ. Թարաբիա Եէնիքէօյ (Եէնիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	32
12 —	Եէնիք. Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպ. (Պէպէքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22
12 30	Ր. և Ա. Գավ. Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. (Եէնիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) Ուրբաթ օրերը Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպէք	17
1 20	Եէնիք. Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) (Բացի ուրբաթէ)	28
2 —	Եէնիմ. Մէզարբ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպէք (Պէպ. պիտի հաղորդակցի)	21
3 —	Եէն. Մէզ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպ. (Պէպէքէ շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	33
4 15	Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզ. Պէօյ. Թարաբ. Եէնիք. Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	17
5 30	Եէնիմ. Մէզ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ըսթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	22
7 —	Եէնիմ. Մէզարբ. Պէօյիւք. Թարաբ. Պէյգօզ Բուշագ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ.	1
8 15	Ա. և Ր. Գավ. Եէնիմ. Մէզարբ. Պէօյ. Թարաբ. Եէնիք. Միրկ. Պօյաճ. Ք. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Ըսթէնիա պիտի հանգչի)	20
10 —	Մէզարբ. Պէօյ. Թարաբ. Եէնիք. Միրկ. Ք. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ.	28

Արնավուտքէօյէն կամուրջ եկող շոգենաւաց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
11 15	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	21
11 55	Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	1
12 35	Պէպ. Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապ.	19
1 15	Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	32
1 50	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ.	22
2 25	Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.	19
3 5	Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ.	4
4 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ.	23
10 55	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	22
11 15	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	1

Ասիական եզերէն կամուրջ եկող շոգենաւաց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
11 —	Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ.	28
12 —	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ.	19
12 15	Պէյգօզ Բուշագ. Չըպուգլը Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	23
12 50	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյ. Գուզգ.	4
2 —	Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Պէշիք.	23
2 15	Պէօյ. Թար. Պէյգ. Բուշագ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ.	20
4 15	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ.	19
5 15	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Իւսկիւտար	28
5 15	Պէյգ. Բուշ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք.	32
8 45	Պէօյիւք. Թարաբ. Պէյգ. Բուշագ. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզգ. Իւսկ.	21

Ժ. Վ.		Թ.
10 30	Գանտիլլիէն ուղղակի Չէնկէլքէօյ	23
11 —	Գուզկունճուգէն ուղղակի կամուրջ	19

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
12 15	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մէզ. Եէնիմ.	21
1 15	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Ըսթէն. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մէզարբ. Եէնիմ.	33
2 —	Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթ. Պէյլէր Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բուշագ. Պէյգ. Թարաբ. Պէօյ. Մէզ. Եէնիմ.	1
2 30	Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնի. Թար. Պէօյ. Եէնիմ. Ր. և Ա. Գավագ	17
4 —	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Մէզ. Եէնիմ.	22
5 30	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըսթէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարաբ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ. և Գավագներ	20
6 45	Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Թարաբ. Պէօյ.	21
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարաբ. Մէզար. Պէօյ.	28
10 30	Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըսթէն. Եէնիքէօյ, Թարաբիա, Պէօյի. Մէզար. Եէնիմ.	17
11 10	Եէնիք. Թարաբ. Պէօյիւք. Մէզարբ. Եէնիմ.	20
11 40	Պէպ. Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըսթէն. Եէնիք.	23

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
12 45	Ուղղակի Արնավուտքէօյ	32
1 15	Ուղղակի Պէպէք	22
1 50	Ուղղակի Արնավուտքէօյ	19
2 25	Ուղղակի Պէպէք	4
3 25	Ուղղակի Պէպէք	23
10 —	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար (Վ. Հիսար եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22
10 35	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք	1
11 10	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Պօյաճըքէօյ	21
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ.	19
12 5	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ.	1

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
12 —	Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանտ. Եէնիք. (Բացի ուրբ.)	28
12 15	Ուղղակի Գանտիլլի	4
1 25	Ուղղակի Գանտիլլի	23
3 30	Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. պաշճէ Պէյգ.	32
3 40	Ուղղակի Գանտիլլի	19
4 40	Ուղղակի Գանտիլլի	28
9 35	Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	23
10 15	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բուշագ. Պէյգ. Թար. Մէզ. Գավակ.	32
10 35	Իւսկ. Գուզգ.	19
10 40	Պէշիք. Գուզգ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտիլլի Պէպէք (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	3
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բուշագ. Պէյգ.	23
11 45	Գապաթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	28

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
—	6 15	—	7 15
11 —	6 45	11 30	8 15 Պէշիք
11 45	7 15	12 15	8 45
12 30	8 15 Պէշիք	1 —	9 10 Պէշիք
1 15	9 —	1 45	9 45
2 —	9 20 Պէշիք	2 30	10 10 Պէշիք
2 45	9 40	3 10 Պէշիք	10 35 Գպ.
3 30 Պէշիք	10 15 Պէշիք	4 —	11 —
4 15	10 40	4 40 Պէշիք	11 25
4 30 Ֆէրզօթ	10 55 Գպ.	5 25	11 50
5 —	11 25	6 5	12 5
5 30 Ֆէրզօթ	11 40	6 30 Պէշիք.	12 5 Գպ*
5 35 Պէշիք	12 5		
5 50 Վ. ռմօր			

* Այս երթեւեկութիւն Հրեից տօներուն, ուրբաթ, շաբաթ եւ կիրակի օրերը չպիտի կատարուի։

ՀԱՐԷՄ ԽՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 45 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
5 15 » »
10 35 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 30 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
3 15 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 45 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 15 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 30 ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԽՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՄԱՐԱՐԶ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

4 30 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — » Գապաթաշ
5 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 15 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան. — Օդը մէգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

661

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում–գափու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի–գափու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի–գափու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում–գափու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 եւ 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. եւ Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. եւ Գ. կարգի վակոններ։

576